

KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

2016

1. KURUMSAL BİLGİLER

Çukurova Üniversitesi, 1973 yılında, Ankara Üniversitesi tarafından 1969 yılında kurulan Ziraat Fakültesi ile 1972 yılında Atatürk Üniversitesi tarafından kurulan Tıp Fakültesi'nin birleştirilmesiyle kurulmuştur. 1973 yılında Temel Bilimler, 1978 yılında Mühendislik ve 1982 yılında İdari Bilimler Fakültesinin de kurulması ile fakülte sayısı beşe çıkmıştır. 1983 yılında Temel Bilimler Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi adını almış, İdari Bilimler Fakültesi de Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi ile birleşerek İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi adını almıştır. Mühendislik Fakültesi ile Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlı Mühendislik Fakültesi 1982 yılında birleşerek Mühendislik - Mimarlık Fakültesi oluşturulmuştur. Ayrıca Adana, Mersin ve Hatay'daki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı iki yıllık yabancı dil yüksekokullarının birleşmesiyle Eğitim Fakültesi kurulmuştur. Su Ürünleri Fakültesi; 1982 yılında kurulan Su Ürünleri Yüksekokulu'nun 1992 yılında fakülteye dönüştürülmesiyle oluşmuştur. Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitülerinin 1982 yılında kurulmasıyla Çukurova Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora eğitimine başlanmıştır. 1993 yılında, İlahiyat, Diş Hekimliği ve Güzel Sanatlar Fakültelerinin kurulmasıyla fakülte sayısı 10'a yükseltilmiştir. Yine aynı yıl Meslek Yüksek Okulu (MYO) olarak kurulan Adana Sağlık Hizmetleri ve Kozan MYO kurularak eğitime açılmıştır. 1994 yılı içerisinde, Karataş Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, 1995 yılı içerisinde Karaisalı MYO kurulmuştur. 1996 yılında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'na, Adana Sağlık Hizmetleri MYO, Adana Sağlık Yüksekokulu'na dönüştürülmüştür. 1997 yılında Kadirli MYO, 2000 yılında Yumurtalık MYO ve 2007 yılında İletişim ve Hukuk Fakülteleri kurulması ile birlikte akademik birim sayısı 25'e ulaşmıştır. 2009 yılında Teknik Bilimler MYO Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesinde, Ceyhan Mühendislik Fakültesi Ceyhan'da kurulmuştur. 2011 yılında İmamoğlu, Feke ve Tufanbeyli ilçelerinde 3 MYO açılmıştır. 2012 yılında Eczacılık Fakültesi ve Sivil Havacılık Yüksekokulu ana kampüste, ilçelerde ise Kozan İşletme Fakültesi, Ceyhan Veteriner Fakültesi, Aladağ MYO kurulmuştur. 2013 yılında Ceyhan Sağlık Hizmetleri MYO ile Sağlık Hizmetleri MYO tek çatı altında birleştirilmiştir. Son olarak 2015 yılında Adana Sağlık Yüksekokulu Sağlık Bilimleri Fakültesine dönüştürülmüştür.

Çukurova Üniversitesi, halen 17 Fakülte, 3 Enstitü, 1 Devlet Konservatuvarı, 4 Yüksekokul, 12 Meslek Yüksekokulu (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloa.3.1.pdf>) ve 35 Araştırma Uygulama Merkezi ile eğitim-öğretim ve araştırma çalışmalarını sürdürmektedir.

Çukurova Üniversitesi bölgede diğer üniversitelerin de kurulmasında aktif rol üstlenmiştir. 1992 yılında modern bina, laboratuvar ve eğitim araçlarıyla 2 adet Yüksekokul Mersin Üniversitesi'ne; 3 adet Yüksekokul Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'ne; Kahramanmaraş'taki Araştırma ve Uygulama Merkezi binaları Sütçü İmam Üniversitesi'ne; Osmaniye ve Kadirli Meslek Yüksekokulları, 2007 yılında tüm birimleriyle Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'ne devredilmişlerdir. Çukurova Üniversitesi tüm bu üniversitelere öğretim elemanı, altyapı ve kaynak desteği de sunmuştur.

Çukurova Üniversitesi Balcalı Yerleşkesi, Adana ili, Sarıçam ilçesi sınırları içerisinde yer alan Seyhan Baraj Gölünün doğu yakasında yaklaşık 18.000 dekar alanı kaplamaktadır. Üniversite'nin toplam arazisi, yerleşke dışındaki 2.000 dekara yakın arazi ile birlikte yaklaşık 20.000 dekara ulaşmaktadır. Balcalı adı, Üniversite'nin inşasından önce yerleşkenin içinde bulunan ve aynı adı taşıyan köyden gelmektedir. Balcalı Yerleşkesinde; idari ve eğitim binaları, laboratuvarlar, tam donanımlı bir hastane, merkezi kütüphane, kafeterya, açık ve kapalı spor tesisleri, konuk evleri ile yabancı öğrenci ve akademik personel lojmanları bulunmaktadır. Ziraat Fakültesi'nin araştırma ve uygulama amacıyla kullandığı çiftlik alanı da bu yerleşkenin içerisindedir. Özellikle yeni eğitim alanlarının oluşturulması, mevcut eğitim alanlarının iyileştirilmesini ve geliştirilmesini ve bu gelişimin getireceği öğrenci sayısına göre eğitim hizmetlerinin yanı sıra sosyal ve teknik altyapı

ihtiyaçlarını makro düzeyde belirlemek amacıyla Çukurova Üniversitesi Master Plan Komisyonu kurulmuş (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016eka.1.1.pdf>) ve ilgili komisyon çalışmalarını tamamlayarak “Çukurova Üniversitesi Master Planı” oluşturulmuş ve yürürlüğe girmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016eka.1.2.pdf>). Yerleşke ile ilgili kısa, orta ve uzun vadede alınacak tüm karar ve uygulamalar bu plan çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca merkez yerleşke dışında, şehir merkezinde Adana MYO ve Teknik Bilimler MYO, ilçelerde ise Aladağ MYO, Ceyhan Mühendislik Fakültesi, Ceyhan Veteriner Fakültesi, Ceyhan MYO, Feka MYO, İmamoğlu MYO, Karaisalı MYO, Karataş Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Kozan İşletme Fakültesi, Kozan MYO, Pozantı MYO, Yumurtalık MYO ile Tufanbeyli MYO’nda eğitim faaliyetlerine devam edilmektedir. Tüm bu eğitim faaliyetlerinin yanı sıra, Yumurtalık Araştırma İstasyonunda hizmet içi eğitim faaliyetleri de yapılmaktadır.

Çukurova Üniversitesi Misyonu; Çukurova Üniversitesi, bilim, teknoloji ve sanat alanlarında yürüttüğü eğitim-öğretim faaliyetleri ve araştırma-geliştirme çalışmaları ile değişime, gelişime açık, demokrasi fikrini benimsemiş bireyler yetiştirmeye ve bilimsel birikimlerini diğer bilim kurumları ve toplum ile paylaşmayı görev ve ilke edinmiştir.

Çukurova Üniversitesi Vizyonu; paydaşlarını önemseyen, eğitim-öğretimde kaliteye odaklanmış, insan ve doğa yararına yaptığı bilimsel, kültürel ve sanatsal çalışmalarıyla model bir üniversite olmaktır.

Çukurova Üniversitesi Temel Değerleri:

1. Geleneksel ‘büyük aile’ kavramını sürdürme,
2. Doğal kaynaklar, ekosistem ve çevresel sürdürülebilirliği ön plana taşıyan duyarlılıkla çalışma,
3. Yerel değerleri koruyarak evrensel değerlerle bütünleşme,
4. Bilim – sanata katkı ve onları ileriye taşıma,
5. Yenilikçi ürün ve hizmet geliştirmeyi amaçlayan Ar-Ge Faaliyetlerini arttırma,
6. Yasal çerçeve içinde demokratik bir yönetim anlayışının sağlayacağı şeffaflık ve hesap verebilirlik,
7. Ulusal ve uluslararası akademik işbirliğini arttırma,
8. Bölgesel kalkınmaya katkı,
9. Öğrencisi, akademik kadrosu ve idari personeliyle temel değerleri gerçekleştirme inancıdır.

Çukurova Üniversitesi Hedefleri:

1. İleriye dönük Eğitim-Öğretim programlarının açılması, mevcut programların güncellenmesi ve iyileştirilmesi,
2. Ulusal ve uluslararası gelişmeler doğrultusunda yeni eğitim-öğretim birimleri / programlarının açılması,
3. Ulusal ve uluslararası öğrenci hareketliliğinin geliştirilmesi,

4. Uzaktan eğitim programlarının arttırılması ve geliştirilmesi,
5. Akademik personel sayısının arttırılması ve sürekliliğinin sağlanması,
6. Akademik personel niteliğinin arttırılması,
7. İdari personelin memnuniyetinin arttırılması,
8. İdari personel kadro doluluk oranının arttırılması,
9. İdari personel sayısının arttırılması ve sürekliliğinin sağlanması,
10. Çalışanların kurum kültürü ve motivasyonun arttırılması,
11. Eğitim-Öğretim altyapısının güçlendirilmesi,
12. Araştırma ve geliştirme altyapısının güçlendirilmesi,
13. Akademik ve İdari birimlerde hizmet ve çalışma ortamları ve koşullarının iyileştirilmesi,
14. Elektronik belge ve bilgi yönetim sistemleri ve servislerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi,
15. Üniversite eğitim-öğretim programlarının tercih edilebilirlik düzeyinin yükseltilmesi,
16. Öğrencilerimizin Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYYÇ) tanımlanan yetkinlikleri kazanmasını sağlayan faaliyetlerin yapılması,
17. Öğrenci etkinliklerinin çeşitlendirilmesi ve arttırılması,
18. Uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel proje sayılarının artırılması,
19. Bilimsel yayın, patent ve tasarım sayısının artırılması,
20. Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi,
21. Topluma yönelik eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi,
22. Kültür, sanat ve sosyal sorumluluk projelerinin arttırılması,
23. Stratejik Planının kurumsal olarak benimsenmesi ve yaygınlaştırılmasının sağlanmasıdır.

Çukurova Üniversitesi, ana kampüste 14 ve Kozan ile Ceyhan ilçelerinde 3 olmak üzere toplam 17 Fakülte, 3 Enstitü, 1 Devlet Konservatuvarı, biri Karataş ilçesinde olmak üzere 4 Yüksekokul, ikisi Adana Merkez diğerleri Adana'nın çeşitli ilçelerinde olmak üzere 12 Meslek Yüksekokulu ile eğitim-öğretim ve araştırma çalışmalarını sürdürmektedir. Böylece Üniversitemiz sadece kent merkezinde değil çevre ilçelerinin de eğitim öğretim ve gelişimine katkı sunmaktadır. Bu akademik birimlerimiz Tablo A.3.1'de gösterilmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloa.3.1.pdf>).

a-Araştırma ve Uygulama Merkezleri, Üniversitemizin mevcut akademik birimlerinde gerçekleştirilemeyen yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası bilimsel gelişmeler ve ihtiyaçlar doğrultusunda faaliyetlerde bulunmak üzere kurulmuşlardır. Çukurova Üniversitesi araştırmaları ile evrensel bilgi birikimine katkıda bulunmayı, Türkiye'deki entelektüel, teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişim üzerinde etki yapmayı amaçlarlar. Bu çerçevede Çukurovanın zengin tarihini incelemek üzere

Arkeoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi; bölgenin verimli tarım ortamına katkı sunmak üzere Botanik Bahçesi Araştırma ve Uygulama Merkezi, Pamuk Araştırma ve Uygulama Merkezi, Subtropik Meyveler Araştırma ve Uygulama Merkezi; bölgeye özgü sağlık sorunlarını araştırmak üzere Kalıtsal Kan Hastalıkları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Tropikal Hastalıklar Araştırma ve Uygulama Merkezi gibi merkezler kurulmuş, 2016 yılı sonu itibarıyla sayısı 35'e ulaşmış olan Merkezlerimizde çalışmalar sürdürülmektedir (<http://www.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=794>).

b-Çukurova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi, Üniversitemiz senatosu tarafından kabul edilen yönerge çerçevesinde ve ihtiyaca göre güncellenen kullanım ilkeleri doğrultusunda Üniversitemizde gerçekleştirilecek olan bilimsel araştırma - geliştirme (Ar-Ge) projelerini değerlendirir, koordine eder, destekler ve izler (<http://bap.cu.edu.tr>). BAP, seçilecek projeleri öncelikli alanlar çerçevesinde değerlendirmektedir. Üniversitemizin yetişmiş uzman elemanları bulunan her bilim dalı ile ilgili olarak, beş yıllık kalkınma planları çerçevesinde, Ülkemizin ve Üniversitemizin bilim politikalarına uygun temel içerikli ve sonuçları uygulamaya dönük konulara öncelik verilmektedir. Akademisyenler tarafından yürütülen araştırmalar sırasında proje işlemlerinde bürokratik süreçleri azaltmak için bir otomasyon sistemi kullanılmaktadır. Böylece, proje yürütücüleri bu otomasyon sistemi ile web üzerinden projeleri ile ilgili müracaat, takip ve birimle haberleşme gibi her türlü işlemlerini yapabilmektedirler (<http://apsis.cu.edu.tr/Default2.aspx>).

c-Teknokent: Çukurova Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Çukurova Teknokent), 17.05.2005 tarihinde kurulmuştur. Çukurova Teknokent'in amacı; bölgemizde daha etkin bir üniversite-sanayi işbirliği sağlanarak, daha fazla araştırma yapılabilmesi imkanının yaratılması ve yapılan araştırmaların ekonomik değere dönüşebilmesi konusunda üniversitenin gelişmiş insan gücü ve altyapı olanaklarını rekabet gücünü arttıracak teknolojileri geliştiren ve üreten firmalara sunularak, üniversite-sanayi arasında bir sinerji oluşmasına katkı sağlamaktır (<http://www.teknokent.cu.edu.tr/tr/>). Kurulma aşamasında tek blok olarak kurulan Teknokent, süreç içinde paydaşlardan gelen talepler doğrultusunda kapasite artırma gereksinimi doğmuş ve kısa sürede ikinci blok inşa edilmiş, üçüncü blok yapımına başlanmıştır. Teknokent bünyesinde üniversite-sanayi işbirliğini artırmak üzere 2010 yılında Teknoloji Transfer Ofisi kurulmuştur. Bunun yanı sıra Teknokent bünyesinde yer alacak olan Kuluçka Merkezinin inşaatı devam etmekte olup 2017 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.

2. KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

1. Kalite Politikası

Çukurova Üniversitesi, mevcut durum analizi yapmak ve ileriye dönük etkin strateji ve hedefler geliştirebilmek amacıyla kurumsal özdeğerlendirme çalışmalarını başlatmıştır. Öncelikle üniversitenin geçmişini ve bugününü analiz etmek ve gelecekle ilgili hedeflerini ve politikalarını belirlemek üzere 2006 yılında Çukurova Üniversitesi Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulunu (ÇÜ-ADEK) oluşturmuş ve yönergesini hazırlayarak senato kararı ile yürürlüğe koymuştur. Çukurova Üniversitesi'nin eğitim, öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idari hizmetlerinin değerlendirilmesi, kalitenin geliştirilmesi ve sürdürülmesi, bağımsız dış değerlendirme sürecine hazırlanılarak kalite düzeylerinin onaylanması ve tanınması konusundaki çalışmalara ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Özdeğerlendirme sürecine temel teşkil eden performans alanları Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK) Özdeğerlendirme Modeli esas alınarak

belirlenmiştir. ÇÜ-ADEK 2014 yılı Özdeğerlendirme Raporu, YÖDEK tarafından iletilen ve tüm akademik ve idari birimlere, özdeğerlendirmeye esas olacak performans göstergeleri ve özdeğerlendirme konularını içeren dokümanlar doğrultusunda hazırlanmıştır. Üniversite Özdeğerlendirme Raporu, birimlerden gelen geri bildirimler ve anket sonuçları doğrultusunda hazırlanmıştır.

Üniversitemizin performans düzeyleri, yurt içinde ve dışında diğer kurumlarla karşılaştırma yapılarak değil, Üniversite çalışanlarının “değerlendirme ve beklenti düzeyleri” temel alınarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda YÖDEK tarafından hazırlanan kılavuzlar ve anketler kullanılarak üniversite çalışanlarına ve öğrencilerine yeterlilik ve memnuniyet anketleri uygulanmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekb.1.1.pdf>). YÖDEK modeli (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016sekilb.1.1.pdf>) temel alınarak kurumun nitelikleri ve özellikleri, performans alanları tanımlanmış, üniversite çalışanlarının “değerlendirme ve beklenti düzeyleri” 4 ana başlık ve 9 alt başlıkta değerlendirilmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tablob.1.1.pdf>):

1. Girdiler (Kaynaklar–İlişkiler)
2. Kurumsal Nitelikler ve Özellikler
3. Eğitim Öğretim Süreçleri
4. Araştırma Geliştirme Süreçleri
5. Uygulama Hizmet Süreçleri
6. İdari Süreçler
7. Yönetimsel Yapısal Süreçler
8. Yönetimsel Davranışsal Süreçler
9. Çıktılar

Yükseköğretim Kurumları Kalite Güvencesi Yönetmeliğinin 2015 yılında yayımlanmasını takiben Üniversitemiz Kalite Güvencesi Yönergesi oluşturulmuş ve bu kapsamda Kalite Komisyonu kurularak çalışmalarına başlamıştır. Bu komisyonun hazırladığı 2015 yılı KİDR Senatamız onayını müteakip Yükseköğretim Kalite Kuruluna gönderilmiş ve Üniversitemiz web sitesinden de yayımlanmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1549>).

Kalite performans alanları, süreçler, çıktılar değerlendirilerek misyon ve hedeflere ne oranda ulaşıldığı, ilgili kurullar (Yönetim Kurulu, Senato, Stratejik Plan Komisyonu, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, Kalite Komisyonu) tarafından ayrı ayrı izlenmekte ve değerlendirilmektedir (Bkz. Yönetim Sistemi D.1.3).

Yetersizlik alanı ile ilgili komisyon ya da birimler çerçevesinde hazırlanan raporlar üst yönetim, yönetim kurulu ve gerektiğinde senato tarafından görüşülmekte, birim veya kişiler görevlendirilerek kurulan komisyonlar marifetiyle gerekli çalışmalar ve düzenlemelerin yapılması sağlanmaktadır. Kalite Komisyonu kuruluncaya kadar bu iyileştirmeler sistematik bir metod içinde geliştirilmemekteydi. Fakat üniversitenin performansını belirleyen bazı kriterler düzenli olarak takip edilmektedir. Örneğin; Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerini olumsuz yönde etkilediği saptanan patent sayısının azlığı konusunda patent danışmanlık firması ile hizmet sözleşmesi yapılmış, patent alma sürecinde araştırmacılara danışmanlık sağlanmış ve patent başvurularına destek amacıyla

BAP'tan ek maddi destek imkanı sunulmuş, sonuçta 2015 yılında patent başvuru sayımız 4 adet iken 2016 yılı sonunda 11 adete çıkmıştır. Bir diğer örnek ise; idari personel performans düzeylerinin verimli olarak değerlendirilmediği saptanmış, bu doğrultuda İnsan Kaynakları Komisyonu kurulmuş ve 2016 yılından bu yana veri toplamaya başlamıştır.

Üniversitenin eğitim öğretim, araştırma, yönetim ve hizmet performanslarının değerlendirme ölçütlerinin belirlenme çalışmaları Kalite Komisyonu tarafından başlatılmıştır. Bu ölçütler düzenli aralıklarla ulusal ve uluslararası karşılaştırmalar doğrultusunda değerlendirilerek rapor haline getirilmesi ve üst yönetime sunulması planlanmaktadır.

Sistemik kalite süreçlerinden biri olan paydaş analiz toplantılarının düzenlenmesi ve sonuçlarının iyileştirmeler doğrultusunda rapor halinde ilgili birimlere iletilme çalışmaları 2016 yılında hayata geçirilmiştir. Bu doğrultuda Üniversitemizin iç ve dış paydaşları olan 16 odak grup ile görüşülerek anket uygulaması yapılmıştır. Hem nicel hem de nitel olarak öğrenci, idari personel, akademik personel ve kamu kuruluşları, belediyeler, meslek örgütleri gibi paydaşların görüşleri alınmıştır. Sonuçlar değerlendirilerek geliştirilmesi gereken yönler saptanmış ve üst yönetime bildirilmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekb.3.1.pdf>).

Üniversitemizde kurumsal dış değerlendirme, program akreditasyonu ve sistem standartları açısından aşağıdaki çalışmalar yürütülmektedir:

1. Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Merkez Laboratuvarı Akreditasyonu
2. Tıp Fakültesi Eğitim Programı Akreditasyonu
3. Diş Hekimliği Fakültesi ISO Sertifikasyonu
4. Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Kan Merkezi Sertifikasyonu
5. Sağlık Bakanlığı Kalite ve Akreditasyon Daire Başkanlığı Kalite Değerlendirmeleri
6. Fen Edebiyat Fakültesi İstatistik Programı Akreditasyonu

Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Merkez Laboratuvarı Akreditasyonu: Üniversitemiz bünyesinde bulunan Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Merkez Laboratuvarı, 2006 yılında uluslararası bir akreditasyon kuruluşu olan "Joint Commission International" (JCI) tarafından klinik laboratuvar programı standartları açısından değerlendirilmiş ve üç yıl süresince akredite edilmiştir (<http://balcali.cu.edu.tr/tr/haberdetay.aspx?id=20550>). Merkez laboratuvarı daha sonra 2010 ve 2014 yıllarında re-akreditasyon denetimlerine girerek akreditasyonunu sürdürmüştür. Merkez Laboratuvarı, akreditasyon ve kalitede süreklilik yolculuğunu on yıldır sürdürmekte olup 2017 yılı nisan ayında üçüncü uzatma denetimine girmeye hazırdır.

Tıp Fakültesi Eğitim Programı Akreditasyonu: Tıp Fakültesi eğitim programı 2012 yılında Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu (UTEAK) tarafından akredite edilmiştir. Tıp Fakültesi akreditasyon başvurusu ilk olarak 2009 yılında yapılmış ve UTEAK tarafından bilgilendirme ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ancak fakültenin yönetim kadrosunda oluşan değişiklikleri takiben Öz Değerlendirme Raporu (ÖDR)'nin istenilen sürede hazırlanamayacak olması nedeniyle geri alınan başvuru 2011 yılında yinelenmiş ve UTEAK standartları doğrultusunda yürütülmüş, sonuçta 2012 yılında 6 yıllığına akredite edilmiştir. Re-akreditasyon için 2016 yılı sonu itibarı ile başvuru yapılmıştır.

Diş Hekimliği Fakültesi ISO Sertifikasyonu: Diş Hekimliği Fakültesi 2006 yılında ISO 9001-

2000, 2013 yılında ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi sertifikalarını almıştır. Fakültenin yönetim sistemini iyileştirmeye yönelik bu sertifikasyon yenileme çalışmalarının yanı sıra Eğitim Programının akreditasyonu için de çalışmalara başlanmış, ancak YÖK Kalite Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bir akreditasyon kurumu bulunamadığı için herhangi bir başvuru yapılamamıştır.

Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Kan Merkezi Sertifikasyonu: Kan Merkezi ilk olarak 2009 yılında uluslararası bir kuruluş olan TQCS International tarafından ISO 9001:2008 kalite sertifikasını almış ve daha sonra 2016 yılında ikinci kez aynı belgeyi almaya hak kazanmıştır. Bu kalite belgesi, uygun koşullarda donörlerden kan alınması, kan testleri, kanın bileşenlere ayrılması ve kan bankası hizmetlerini kapsamaktadır.

Sağlık Bakanlığı Kalite ve Akreditasyon Daire Başkanlığı Kalite Değerlendirmeleri: Üniversitemiz bünyesinde bulunan Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi ve Dış Hekimliği Fakültesi 2013 yılından itibaren düzenli olarak Sağlık Bakanlığına bağlı “Kalite ve Akreditasyon Daire Başkanlığı” tarafından kalite denetimlerine tabi tutulmakta ve sağlıkta kalite standartları açısından değerlendirilmektedir.

Fen Edebiyat Fakültesi İstatistik Programı Akreditasyonu: Program akreditasyonu için FEDEK (Fen, Edebiyat, Fen-Edebiyat, Dil ve Tarih – Coğrafya Fakülteleri Öğretim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği) başvurusu yapılmış olup halen değerlendirme aşamasındadır.

Üniversitemiz, misyon, vizyon stratejik hedefleri ve performans göstergelerinin belirlenmesi, izlenmesi ve iyileştirilmesi Stratejik Plan Komisyonu tarafından yapılan çalışmalar doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalara ilişkin bilgiler web sayfamızda yayımlanmış olan Ç.Ü. 2014-2018 Dönemi Stratejik Planında detaylandırılmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/Belgeler/PlanProgramveRaporlar/CU20142018SP.pdf>). İzleme kapsamında her yıl stratejik planda yer alan performans göstergelerinin uygulama sonuçları Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı (SGDB) koordinasyonunda Üniversitemiz akademik ve idari birimlerinden üst yazı ile istenmektedir. Birimlerden gelen uygulama sonuçları SGDB tarafından konsolide edilerek değerlendirilmek üzere Stratejik Plan Komisyonuna (SPK) sunulmaktadır. Değerlendirme kapsamında SPK, yıllık düzenlediği toplantıda sunulan izleme verileri üzerinden değerlendirme çalışmalarını tamamlayarak Stratejik Plan İzleme ve Değerlendirme Raporu taslağını oluşturur. Bu taslak SGDB tarafından nihai hale getirilerek Rektörlük Makamına sunulur. Stratejik Plan İzleme ve Değerlendirme Raporu, Üniversitemizin stratejik hedeflerine ne derece ulaştığının üst yönetim tarafından değerlendirilmesine olanak vermektedir.

Stratejik planda yer alan performans göstergelerinin yıllık bazda uygulanmasını gösteren performans programı e-bütçe sistemine girilmekte ve bütçe ile irtibatlandırılarak performansın ölçümü yapılmaktadır. Stratejik plan alt komisyonu tarafından 6 ayda bir değerlendirme sonucu oluşturulan rapor ile kurumun performansının iyileştirilmesine yönelik stratejiler belirlenmektedir.

Kurumsal performansın ölçülmesine dair göstergeler mevcut olmasına karşın bunların kalite süreçlerine dair izleme ve değerlendirme süreçleri henüz tanımlanmamıştır. 2017 yılında kalite ile ilgili objektif göstergelerin belirlenerek bu göstergeler doğrultusunda kalite süreçlerinin iş akışlarının tanımlanması hedeflenmektedir.

2. Yükseköğretim Kalite Komisyonlarının Görev, Sorumluluk ve Faaliyetleri

Üniversite, misyon, vizyon ve hedeflerini tüm birimler nezdinde düzenli olarak belirlemekte ve gözden geçirmektedir. İç ve dış değerlendirmeleri gerçekleştirmek ve kaliteyi tüm süreçlerde temin etmek ve sürdürmek amacı ile “Kalite Komisyonu” ve “Kalite Güvencesi Birim Temsilcileri” oluşturulmuştur. Komisyonun başkanlığını Rektör, rektörün bulunmadığı zamanlarda ise ilgili rektör yardımcısı yapmaktadır. Komisyonda, üniversite senatosu tarafından belirlenen farklı bilim alanlarından ve farklı fakülte ya da yüksek okulları temsil edecek şekilde ve daha evvel kalite ile ilgili çalışmalarda bulunmuş, deneyimli, 17 üye bulunmaktadır. İki yıl süre ile görev yapacak bu üyelerin süreleri yine senato kararı ile uzatılabilmektedir. Üniversite Genel Sekreteri ve Strateji Geliştirme Daire Başkanı komisyonun doğal üyesidir, Senatamız öğrenci temsilcisinin Öğrenci Konsey Başkanı olmasını kararlaştırmıştır. Komisyon; başkan, senato tarafından belirlenen üyeler, doğal üyeler ve öğrenci temsilcisi ile birlikte toplam 21 kişiden oluşmaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tablob.8.1.pdf>). Bu komisyon, alt çalışma grupları kurarak görev dağılımını gerçekleştirmiştir. Alt çalışma gruplarının kendi içinde seçtiği koordinatörler, ilgili alandaki verilen toplanmasını sağlayarak raporlaştırılması sürecinde düzenli olarak toplanmakta ve yönerge çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekb.8.1.pdf>)

Komisyon, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun olarak; Üniversitenin stratejik planı ve hedefleri doğrultusunda, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idarî hizmetlerini değerlendirmektedir. Kalitenin geliştirilmesi ve üniversitenin iç ve dış kalite güvence sisteminin kurulmasını sağlayarak kurumsal göstergelerini tespit etmektedir. Bu kapsamda yapılacak çalışmaları yürütmek üzere en az iki ayda bir defa; bir önceki yıla ait iç değerlendirme çalışmalarını yapmak ve Kurum İç Değerlendirme Raporu’nu (KİDR) hazırlamak üzere ise Ocak, Şubat ve Mart aylarında en az ayda iki defa toplanmaktadır. KİDR hazırlanması komisyon üyeleri arasından belirlenen alt çalışma grupları tarafından yürütülmektedir. Alt çalışma grupları kendi içerisinden bir koordinatör belirlemiştir. Bu koordinatörler, alt çalışma grupları arasındaki iletişim ve koordinasyon ile kurum iç değerlendirme raporunun birleştirilmesi işlemlerini yürütmektedir. Kalite komisyonunun iç ve dış değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarında destek olmak üzere her birimden “Kalite Güvencesi Birim Temsilcisi” belirlenmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tablob.9.1.pdf>). Komisyon tarafından talep edilmesi durumunda, Kalite Güvencesi Birim Temsilcileri, komisyon başkanı tarafından toplantıya çağrılabilir. Ayrıca yine Komisyon onayı ile ihtiyaç duyulan akademik ve idari personeller komisyon başkanı tarafından komisyon çalışmalarında görevlendirilebilmektedirler. Bu çalışmaları yürütmek amacıyla koordinasyonu sağlamak üzere rektörlük bünyesinde Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı altında Ç.Ü. Kalite Güvencesi Ofisi kurulmuştur. Komisyon ve alt çalışma grupları, kalite güvencesi çalışmalarında kullanılmak üzere üniversite birimlerinden sağlanacak bilgileri kalite güvencesi ofisi aracılığı ile temin eder. Komisyon, üye tam sayısının en az yarısının katılımı ile toplanmakta ve karar almaktadır.

Kalite Komisyonu ayrıca iç değerlendirme çalışmalarını yürütmek ve kurumsal değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarının sonuçlarını içeren yıllık kurumsal değerlendirme raporunu hazırlamak ve senatoya sunmak, onaylanan yıllık kurumsal değerlendirme raporunu üniversitenin internet ortamında ana sayfasında ulaşılabilecek şekilde kamuoyu ile paylaşma görevini üstlenmektedir. Dış değerlendirme sürecinde gerekli hazırlıkları yapmak ve Yükseköğretim Kalite Kurulu ile dış değerlendirici kurumlara her türlü desteği vermek komisyonun sorumlulukları arasındadır.

Kalite Güvencesi Birim Temsilcileri, Kalite Komisyonu Başkanı’nın talebi üzerine birimin en üst yöneticisi tarafından belirlenmektedir. Araştırma merkezlerinin birim temsilcileri merkez müdürleridir.

Kalite Güvencesi Birim Temsilcileri, kalite güvencesi çalışmalarında kullanılmak üzere komisyon ve gruplar tarafından ofis aracılığı ile birimlerden istenilen bilgilerin süresinde ve sistematik olarak

ofise ulaştırılması için gerekli koordinasyonu sağlamaktadır. Bu temsilciler birimleri tarafından gönderilen ve kurum iç değerlendirme raporuna konulan verilerin doğru ve güvenilir olmasından sorumludurlar.

3. Paydaş Katılımı

İç paydaşlar (akademik ve idari çalışanlar, öğrenciler) ve dış paydaşların (işverenler, mezunlar, meslek örgütleri, araştırma sponsorları, belediyeler, kamu kuruluşları vb.) kalite güvencesi sistemine katılımı sistematik olarak sağlanmıştır. Kalite Komisyonu tarafından odak grup toplantıları ile iç ve dış paydaş analizlerine başlanmıştır ve düzenli olarak gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede iç ve dış paydaşlarımızla yapılan çalışmaların sonuçları raporda yer almaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekb.3.1.pdf>).

Daha önce ADEK çerçevesinde dış paydaşlarımızla yapılan görüşmelerden gelen geri bildirimler değerlendirilerek bazı eğitim programlarının müfredatında değişiklikler yapılmıştır. Örneğin; Mühendislik-Mimarlık Fakültemizin Otomotiv, Endüstri ve Tekstil Mühendisliği Programlarında ve Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarım programlarında 7+1 uygulamasına geçilmiştir. Bu programlarda yer alan öğrencilerimiz, 7 yarıyıl Üniversitemizde akademik eğitim alırken son yarıyıllarını ilgili sektörlerde uygulama yaparak geçirmektedirler. Bu uygulamanın olumlu etkileri nedeniyle ve 2016 yılı dış paydaş geri bildirimleri sonucu bu uygulamanın daha da yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Üniversitede öğrenciler ile iletişim mekanizmaları da geliştirilmiştir. Her bir akademik birimimizde öğrenci temsiliyeti sağlanmaktadır. “Çukurova Üniversitesi Öğrenci Konseyi” üniversite genelinde öğrencileri temsil eden bir yapı olarak değerlendirilmekte ve çeşitli komisyonlarda temsilcilerinin bulunmasına özen gösterilmektedir. Ayrıca öğrenci kulupleri temsilcileri ile düzenli toplantılar yapılmaktadır. Bu mekanizmalar aracılığı ile öğrencilerin de kalite süreçlerine katılımları sağlanmaktadır.

Üniversitemizde merkezi olarak mezun bilgi sistemi bulunmamakla birlikte birçok birimin kendine özgü mezun takip yapılanmaları mevcuttur. Kendi mezunlarına yönelik dernek, grup oluşumları mevcut olup bu dernekler çerçevesinde faaliyetler düzenlemektedir. Ancak mezunlarımıza ilişkin istihdam verilerine dair yeterli istatistiksel veriler bulunmamaktadır. Bu nedenle Mezun Takip Sisteminin kurulması çalışmaları devam etmektedir.

3. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Programların Tasarımı ve Onayı

Akademik birimler, Üniversitemizin amaç ve hedefleri çerçevesinde kendi eğitim, araştırma ve hizmet öğelerine ilişkin amaç ve hedeflerini belirlemede ve bunların 5 yılda bir yayınlanan stratejik planda yer alması sağlanmaktadır.

Programların eğitim amaç-öğrenim hedeflerinin belirleme çalışmaları bazı birimlerde iç ve dış paydaş analizleri doğrultusunda (Örneğin Tıp Fakültesi) 2000’li yılların başından beri isteğe bağlı olarak başlatılmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekc.1.1.1.pdf>). 2010 yılında ise “Bologna Süreci” çerçevesinde tüm eğitim programlarında program yenileme çalışmaları başlatılmış, eğitim programlarının tümü tekrar gözden geçirilmiştir. Bu kapsamda bazı bölümlerde iç ve dış paydaş analizleri ile bazı bölümlerde ise eğitim komisyon veya kurullarında yapılan iç paydaş

analizleri ile eğitim programlarının amaç ve öğrenim çıktıları, yeterlilikleri belirlenmiştir. Eğitimin tasarımı ve yöntemi ise birimlerin eğitim komisyonları tarafından özerk olarak belirlenmektedir.

Kalite sürecinin diğer boyutlarıyla birlikte 2016 yılında eğitim öğretim alanında da iç ve dış paydaşlarla toplantılar yapılmıştır. Bu toplantılara iç ve dış paydaşlardan anket ve odak görüşme yoluyla veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. Bu toplantılardan elde edilen eğitim ile ilgili sonuçlar, gerekli yenilenmelerin planlanmasında kullanılmak üzere ilgili eğitim kurullarına iletilmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekb.3.1.pdf>).

Türkiye'nin köklü üniversitelerinden biri olan Üniversitemiz 2010 yılından bu yana eğitimde hızlı bir değişim ve dönüşüm sürecine girmiş, öncelikle ölçme değerlendirme, eğitici eğitimi ve eğitim programlarının zenginleştirilmesi konularında dinamik bir süreç başlatmıştır. Üniversitemizde oluşturulan Eğitim Geliştirme Kurulu ve Bologna Eşgüdüm Komisyonu (BEK) çalışmaları ile bu süreçte tüm birimlere düzenli eğitimler verilmiş, eğitim ve sunum setleri oluşturularak web ortamında paylaşılmıştır. Öğretim üyelerine "Paydaş analizi yöntemleri", "Ulusal Yeterlilik Çerçevesinde yeterlilik belirlenmesi", "Program/Ders Öğrenme Çıktısı Yazma Kılavuzu" eğitimleri verilmiştir. Bu süreç sonunda birimlerin eğitim programlarının amaç ve öğrenim kazanımları / yeterlilikleri paydaş analiz sonuçları 14 ve Ulusal Yeterlilik Çerçevesi gözetilerek yeniden belirlenmiştir (http://eobs.cu.edu.tr/Default_tr.aspx).

Bu konuda BEK üyelerimiz tarafından tüm birimlere, birim eğitim ve kalite temsilcilerine çeşitli aralıklarla düzenli olarak uygulamalı eğitimler verilmektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekc.1.3.1.pdf>). EOBS Web (http://eobs.cu.edu.tr/Default_tr.aspx) sayfamızdan ulaşılabilen, her birimin kendi program yeterliliklerinin TYYYÇ ile ilişkilendirilmesi sağlanmaktadır.

Programların yeterlilikleriyle ders öğrenme çıktıları arasında ilişkilendirme yapılmaktadır ve EOBS Web sayfamızda her dersin kendi programının yeterlilikleri ile çaprazlanması görülebilmektedir (http://eobs.cu.edu.tr/Default_tr.aspx).

Her bölüm/anabilim dalı kendi programlarındaki içerik, yöntem, kredilendirme gibi değişikliklerini eğitim komisyon/kurullarında çalıştıktan sonra akademik kurul kararı ile birim yönetim kurullarına iletir. Birim-fakülte yönetim kurullarında alınan kararlar Üniversitemiz Senatosu tarafından değerlendirilmektedir.

Tüm eğitim programlarının amaçları ve kazanımları EOBS Web sayfamızda ilan edilmektedir (http://eobs.cu.edu.tr/Default_tr.aspx).

2. Programların Sürekli İzlenmesi ve Güncellenmesi

İç paydaşların (öğrenciler ve çalışanlar) ile dış paydaşların (işveren, iş dünyası ve meslek örgütü temsilcileri, mezunlar, vb.) sürece katılımı paydaş toplantıları sağlanarak programın gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi yapılmaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekb.3.1.pdf>).

Her eğitim dönemi başında ve sonunda birimlerin eğitimle ilgili tüm kurul, komisyon ve akademik birimlerinde eğitim programları gözden geçirilmektedir. İç paydaşlar ve diğer paydaşlardan informal yollarla geri bildirim alınarak süreçlere katılmaktadır. Bazı fakültelerimizde örneğin Tıp

Fakültesinde iç ve dış paydaşlardan düzenli olarak yazılı geri bildirimler alınmaktadır. 2016 yılında Üniversite geneli için yapılan iç ve dış paydaş analiz toplantılarının birim bazında da yapılması planlanmaktadır.

İç ve dış paydaş analizleri sonucu, eğitim programları gözden geçirilmekte programların güncellenmesi ve sürekli iyileştirilmesi için ilgili akademik birimler tarafından kullanılmaktadır. Bu konuda BEK üyeleri ve Kalite Komisyon üyeleri gerekli destekleri vermektedir.

Programların eğitim amaçlarına ilişkin hedeflerine ulaştığını; öğrencilerin ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verdiğini saptayacak sistematik bir izleme ve ölçüm mekanizması bulunmamaktadır.

Programlarda uygulanan yetkinlik ve yeterlilik sınavları, etkin ölçme değerlendirme sistemi ile taahhüt altına alınmaya çalışılmaktadır.

3. Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

Çukurova Üniversitesi 2006 yılından bu yana Diploma Eki (DE) vermekte olup, 2013 yılında AKTS Etiketini almıştır. AKTS Etiketini almak üzere başvuru yapan 50 üniversite içinde bu etiket alan 15 üniversiteden biri olmuştur. Bu çalışmalar doğrultusunda Üniversitemiz 2013-2016 yılları için ECTS label almaya hak kazanmıştır. Ayrıca, Çukurova Üniversitesi Ocak 2006'dan itibaren mezun olan bütün öğrencilerine İngilizce Diploma Eki'ni otomatik olarak vermektedir.

Üniversitemizin Bologna süreci çalışmaları doğrultusunda bilgi paketi/ders katalogu hazırlama aşamasında 2013 yılında 154 Lisans ve Yüksek Lisans Programının eğitim amaçları, yeterlilikleri, çıktıları tanımlanmıştır. Bu programlar içinde toplam 7876 dersin öğrenim kazanımları belirlenmiş, AKTS iş yükü hesaplanmış, haftalık ders akışları ve ölçme değerlendirme yöntemleri belirlenmiştir. Son olarak bu dersler program yeterlilikleri / çıktıları ile ilişkilendirilmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloc.2.1.1.pdf>). 2016 yılında ise eksik olan önlisans ve doktora program bilgilerinin sisteme eklenmesine başlanmış ve bu süreç devam etmektedir.

AKTS, öğrenci merkezli, öğrencinin iş yüküne dayalı bir kredi sistemidir. Öğrenci iş gücü, sadece ders saatine bağımlı olmayıp öğrencinin derslere devam, seminer, bağımsız çalışma ve sınavlar vb. tüm faaliyetleri için harcadığı zamanı esas alarak hesaplanır.

Çukurova Üniversitesinde, Ocak 2006 yılından bu yana programda yer alan her dersin hem yerel hem de AKTS kredisi kullanılıyor iken, 2013-2014 öğretim yılından itibaren Üniversitemizde sadece AKTS kredisi kullanılmaya başlanmıştır. AKTS hesaplanması "ECTS User's Guide" kılavuzluğunda yapılmaktadır. Üniversitemizde öğrenci iş yükünü belirlemek üzere, web üzerinden ve basılı anketler uygulanmaya başlanmıştır. Bu anket aracılığı ile 3 başlıkta veriler değerlendirilmektedir:

1. Öğretim elemanının performansı,
2. Dersin öğretme süreci (dersin öğrenciye olan meslekî katkısı),
3. Öğrencinin iş yükü (çalışma süresi, harcanan süre, saat, sınav için harcanan süreler).

İşyükü belirlenmesi amacıyla web ortamında öğrenci anketlerinin düzenli aralıklarla gerçekleştirmek için çalışmalar başlatılmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekc.2.1.1.pdf>).

Öğrencilerin yurt içi ve/veya yurt dışındaki işyeri ortamlarında gerçekleştirebilecekleri uygulama ve stajların iş yükleri belirlenmekte (AKTS kredisi) ve programın toplam iş yüküne dâhil edilmektedir. Öğrencilere bu programlara katılmadan önce danışmanlar ve öğrenci işleri tarafından bu konuda destek sağlanmaktadır.

Üniversitemiz, eğitim-öğretim ile ilgili süreçlerinde eğitimin önemli bir paydaşı olarak öğrenci temsiliyetine önem vermekte, öğrencilerle her aşamada düzenli iletişim kurulmaktadır. Bazı fakültelerimizde düzenli olarak öğretim üyesi ve öğrenci geribildirimleri toplanmakta ve eğitim programımızın tanımlanmış hedeflerine ulaşma düzeyi değerlendirilmektedir. Tüm üniversite kapsamında ise öğrencilerin ve öğretim elemanlarının programa ilişkin görüş ve önerilerine yer veren iletişim toplantıları ve zaman zaman geri bildirim anket çalışmaları düzenlenmektedir. Karar mekanizmaları olan eğitim kurullarında, Üniversitemiz Kalite Komisyonunda, senatoda öğrenci temsilliyeti sağlanmaktadır.

Üniversitemiz BEK tarafından, Bologna çalışmaları doğrultusunda akademik birimlerimiz ziyaret edilmekte, ölçme-değerlendirme sorunlarını tespit etme, öğretim üyeleri ile birlikte kendi programları için en uygun çağdaş sınav yöntemlerini belirleme eğitimleri sürdürülmektedir. Bu eğitimler sırasında programın ve derslerin amaç ve öğrenim kazanımına uygun sınav yönteminin belirlenmesi ve kapsam içeriğinin mutlaka izlenmesi konularında yöntemler sunulmaktadır. İlgili eğitim biriminin öğretme yöntemleri, amaç ve kazanımları, alt yapısı, öğretim üyesi sayısı ve koşulları değerlendirilerek birlikte en uygun yöntemin hangisi olacağı kararlaştırılmaktadır.

Üniversitemiz genelinde eğitici eğitimi kursları düzenlenmesi ve tüm öğretim üyelerine bu kapsamda 2 veya 3 günlük kurs ve sertifikalı eğitimler düzenlenmesi çalışmaları başlatılmıştır. Tıp Fakültesinde 2004 yılından beri düzenli olarak sürdürülen bu eğitimlerin diğer fakültelerde de uygulanması amacıyla Haziran 2016 tarihinde Dış Hekimliği Fakültesi öğretim üyelerine 2 günlük bir modül uygulaması yapılmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekc.2.4.1.pdf>). Bu modül deneyiminden faydalanılarak 2017-2018 öğretim döneminde başlatılması planlanan “Eğitim Yöntemleri ve Ölçme Değerlendirme Becerileri Geliştirilmesinde Eğitici Eğitimi” program taslağı geliştirilmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekc.2.4.2.pdf>).

Üniversitemizde kullanılan ölçme-değerlendirme yöntem ve ölçütleri belirlenmiş, yayınlanmış, öğrenciler ve öğretim üyeleri tarafından bilinmektedir. Kullanılan ölçme değerlendirme yöntem ve ölçütleri belirlenerek Çukurova Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nde ve Bağlı Değerlendirme Yönergesi’nde tanımlanmıştır. Bu metinler öğrenci ve öğretim üyelerine duyurulmakta ve web ortamında kolayca ulaşılabilir durumdadır (http://www.cu.edu.tr/upload/yonetmelikler/ÇUKUROVA_UNIV_2015.PDF; http://www.cu.edu.tr/upload/yonetmelikler/Bagil%20Değerlendirme%20Yönergesi%20Son%20%C5%9Eekli_2015.pdf).

Dersin niteliği ve öğrenci sayısı dikkate alınarak, sınavlarda eğitiminde geçerliliği kabul edilmiş güncel yöntemler (yazılı, sözlü, yazılı-sözlü, yazılı-uygulamalı, sözlü-uygulamalı, objektif yapılandırılmış klinik, ödevler, vd.) kullanılmaktadır. Sınav sonuçlarının ilanı ve itirazlar yönetmelikte tanımlanmıştır. Doğru, adil ve tutarlı şekilde değerlendirmeyi güvence altına almak için sınavlar, notlandırma, derslerin tamamlanması, mezuniyet koşulları önceden belirlenmiş ve ilan edilmiştir. Bu süreçler her birimin ilgili kurulları tarafından da izlenmektedir. Üniversitemiz genelinde bir ölçme değerlendirme komisyonu oluşturulması planlanmaktadır.

Mazeret sınavları, itirazlar ve sınav sonuçlarının ilanı ile ilgili kurallar açık olarak Çukurova Üniversitesi Önlisans ve Lisans ile Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliklerinde tanımlanmıştır (http://www.cu.edu.tr/upload/yonetmelikler/ÇUKUROVA_UNIV_2015.PDF ; <http://sbe.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1654>).

Çukurova Üniversitesi Balcalı yerleşkesinde engelsiz mekan oluşturmak, Stratejik Plan hedefleri kapsamında belirlenen stratejilerden öncelikli hedefler arasındadır ve çalışmalar sürmektedir. Üniversitemizin 2013 yılı eylem planında özel bütçeden önemli bir miktar engelsiz mekanların oluşturulması için ayrılmıştır. Öğrencilerin faaliyet gösterdiği veya öğrencilere hizmet veren binalarda engelli tuvaleti, asansör, bina girişinde rampa oluşturma çalışmalarının bir kısmı tamamlanmıştır. Bu kapsamda engelsiz üniversite için düzenlemeler devam etmektedir. Ayrıca, engelli öğrencilere sunulan danışmanlık hizmetlerinin eş güdüm içinde gerçekleştirebilmek üzere Çukurova Üniversitesi Senatosunun 01.05.2007 tarihli kararı uyarınca, Üniversitemiz Sağlık Kültür ve Spor Dairesi bünyesinde “Engelli Öğrenci Danışma Birimi” kurulmuştur (<http://www.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=33>). Birimin amacı, özürlü öğrencilerin akademik, idari, fiziksel, psikolojik, barınma ve sosyal alanlarla ilgili ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçların karşılanması için yapılması gerekenleri belirleyip, yapılacak çalışmaları planlamak, uygulamak, geliştirmek ve yapılan çalışmaların sonuçlarını değerlendirmektir.

Bunların yanısıra Üniversitemizde rektörlüğe bağlı faaliyetini sürdüren Araştırma Merkezlerinden biri de Duyma Engelli ve Özürlüleri Araştırma ve Uygulama Merkezi'dir (<http://hadem.cu.edu.tr/tr/Default.aspx>). Merkez, işitme engelli bireylere eğitim verecek şekilde donanımına sahiptir.

4. Öğrencinin Kabulü ve Gelişimi, Tanıma ve Sertifikalandırma

Öğrencinin kabulü ile ilgili tüm süreçlerde açık ve tutarlı kriterler uygulanmakta ve bu kriterler aşağıda sunulduğu gibi web ortamında yayınlanmaktadır (http://eobs.cu.edu.tr/Default_tr.aspx).

Öğrencilerin yaşamlarında ömür boyu sürecek zorlu bir uğraşa başlarken üniversite eğitimine ilk adımda edinilen izlenimler önemlidir. Bu nedenle öğrencilerin, eğitimin ilk haftasına tanışarak, alacakları eğitim ve fakülte hakkında bilgi edinerek, iletişim becerilerini güçlendirerek ve biraz da eğlenerek başlaması amacıyla “uyum günleri” düzenlenmektedir. Açılış töreni ile başlayan uyum günleri; açılış dersi, ödül töreni-öğrenci konuşmaları, eğitim modelinin tanıtılması yapıldıktan sonra kampüs, kütüphane, sosyal ve spor tesisleri, medikososyal gibi mekanları içeren tanıtım gezisi ile sonlandırılmaktadır. Değişim programı öğrencileri (<http://international.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1486>) ve uluslararası öğrenciler (http://iso.cu.edu.tr/tur/gallery/2017_orientation.html) için ayrıca “Oryantasyon Programları” uygulanmaktadır.

Başarılı öğrenciler; normal öğrenim süresine göre bulunduğu yarıyıl/yıldan başarısız notu ve bir önceki yarıyıldan başarısız dersi olmayan, disiplin cezası almamış başarılı öğrencilerden yarıyıl/yıl sonunda en az normal ders yükü ile o yarıyıl not ortalaması 3.00-3.49 arasında olanlar onur öğrencisi; 3.50 - 4.00 arasında olanlar yüksek onur öğrencisi olarak kabul edilir. Burs ve destek sağlama girişimleri başvurular üzerine gerçekleşmektedir. Sistemik bir program uygulanmamaktadır.

Üniversitemizde uzun yıllardır öğrencilerin bireysel gelişimlerinin yakından izlenebilmesi için danışmanlık sistemi geliştirilmiş ve ilan edilmiştir (http://eobs.cu.edu.tr/akdanisman_tr.aspx).

2006 yılından bu yana Diploma eki veren 2013 yılından beri AKTS etiketine sahip olan Üniversitemize gelen ve giden öğrencilerin ders ve kredi tanınması sağlanmış durumdadır. Üniversitemizde belirlenen misyon ve hedefler çerçevesinde, hem değişim programları kapsamında AB üyesi ülkelerle ikili anlaşmalar sayısı artırılmış hem de farklı ülkelerle yapılan protokollerin sayısı geliştirilmek üzere çalışmalar hızlandırılmıştır. Bu kapsamda, 2016 yılında Erasmus programı

çerçevesinde toplam 24 Avrupa ülkesinden 235 adet ikili anlaşmamız bulunmaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloc.3.5.1.pdf>). Bu sayede bu güne kadar yaklaşık 2.900 öğrencimiz Erasmus öğrenim ve Erasmus staj hareketliliğinden yararlanmıştır. Mevlana değişim programı kapsamında 49 öğrencimiz 18 farklı ülkeye gitmiş olup, 95 öğrencimiz ise çeşitli yurtiçi üniversitelere giderek Farabi değişim programından yararlanmıştır. Bu güne kadar 94 farklı ülkeden gelen toplam 1.881 uluslararası öğrenci Üniversitemizde öğrenim görmüştür (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016sekilc.3.5.1.pdf>). Bu sayı 2013 yılından sonra belirgin artış göstermektedir ve son 4 yıldır yılda ortalama 400 uluslararası öğrenci Üniversitemizde öğrenim görmektedir.

5. Eğitim-Öğretim Kadrosu

İnsan odaklı bir yönetim anlayışıyla sürdürülen çalışmalarda Üniversitemizin en büyük gücünü insan kaynağı oluşturmaktadır. Üniversitemizde toplam 518 Profesör, 233 Doçent, 389 Yardımcı Doçent ile 250 Öğretim Görevlisi, 931 Araştırma Görevlisi, 154 Okutman ve 89 Uzman olmak üzere toplamda 2.564 akademik personel kadrosu mevcut olup bu kadrolardan 2.156'sı doludur (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloc.4.1.1.pdf>). Bu personelin akademik birimlere göre dağılımı Tablo C.4.1.2'de sunulmuştur (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloc.4.1.2.pdf>).

Ders veren öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı (toplam öğrenci sayısı / öğretim elemanı) 2012-2013 eğitim öğretim yılında 36 ve 2014-2015 yılında 37 iken 2015-2016 yılında 41'e yükselmiştir. Ders veren öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı ise sırası ile 50, 53 ve 54 olarak belirlenmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloc.4.1.3.pdf>).

Üniversitemizde, öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, okutman ve öğretim yardımcılarının aylıkları ve ek göstergelerinin düzenlenmesi, derece yükseltilmesi ve kademe ilerlemesinin şekil ve şartları ile sosyal haklardan yararlanma, ek ders ücreti, üniversite, idari görev ve geliştirme ödeneklerinin miktarını tespit edilmesi, emekli ve yabancı öğretim elemanlarının sözleşmeli olarak çalıştırılma usul ve esasları 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu, Kanun Hükmünde Kararnameler, Bakanlar Kurulu Kararları, tüzükler ve yönetmeliklere göre belirlenmektedir. Ayrıca Üniversitemizde "Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Kriterleri" de oluşturulmuş ve uygulanmaktadır (<http://www.cu.edu.tr/tr/haberduyuru/ogretim.pdf>).

Kuruma dışarıdan ders vermek üzere öğretim elemanı seçimi ve davet edilme usulleri senato kararı ile belirlenmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekc.4.3.1.pdf>).

Akademik atamalar yapılırken kendi alanında akademik kariyerini tamamlamış kişilerin atanması mutlaka gözetilmektedir. Dışardan yapılan görevlendirmelerde de ilgili alanda en az tezli yüksek lisans mezunu olma şartı aranmaktadır. Eğitim-öğretim kadrosunun yetkinlikleri ile ders içeriklerinin örtüşmesi, ilgili birimlerin akademik kurullarınca değerlendirilerek senatonun onayına sunulur. Akademik kurullar ve senato bu kararda, eğitim elemanının kendi alanında akademik kariyerini tamamlamış kişiler olmasını gözetir.

Eğitim kadrosunun yaşam boyu öğrenme ve sürekli mesleki gelişime (SMG) yönelik kendilerini geliştirici bir ortamda eğitim almaları hedeflenmiştir. Üniversitemiz akademik kadrolarımıza sürekli mesleki gelişim etkinliklerine katılmaları için idari ve ekonomik desteği kurumsal bir çerçevede sürdürmektedir (<http://bap.cu.edu.tr/>). Üniversitemiz öğretim elemanlarının bilimsel niteliklerini iyileştirmeye yönelik programlara katılımı finansal ve idari açıdan desteklenmektedir. Destek,

bilimsel çalışmalara aktif olarak katılmak kaydıyla yurt dışı ve yurt içi kongreler için yapılmaktadır. Yurtdışı deneyimi olmayan araştırmacılar için de 1-3 aylık süreler için “Uluslararası Bilimsel Deneyim Geliştirme Desteği” verilmektedir. Akademik kadrolarına yönelik sürekli mesleki gelişim programlarına katılım için de idari destek (izin) verilmekte, SMG etkinlikleri çerçevesinde alanında yetkin, tanınmış konuklar Üniversitemize davet edilmektedir.

Bazı fakültelerde öğrenci geri bildirimleri kullanılmakta, ancak üniversite genelinde eğitim performanslarının izlendiği ve ödüllendirildiği sistematik bir değerlendirme süreci bulunmamaktadır.

Kurum, eğitim bileşeni kapsamındaki hedeflere ulaşmayı sağlayacak eğitim-öğretim kadrosunun, nicelik ve nitelik olarak sürdürülebilirliğe dayalı bilimsel bir sistem henüz yapılandırılmamıştır.

6. Öğrenme Kaynakları, Erişilebilirlik ve Destekler

Üniversite'nin toplam arazisi, yerleşke dışındaki 2.000 dekara yakın arazi ile birlikte yaklaşık 20.000 dekara ulaşmaktadır. Üniversitemiz Türkiye'deki diğer üniversiteler ile karşılaştırıldığında yüzölçümü olarak 2. sırada yer almaktadır. Kurum, eğitim-öğretimin etkinliğini arttıracak öğrenme ortamlarını (derslik, bilgisayar laboratuvarı, kütüphane, toplantı salonu, programın özelliğine göre atölye, klinik, laboratuvar, tarım alanları, müze, sergi alanı, bireysel çalışma alanı, vd.) yeterli ve uygun donanımına sahiptir.

Üniversitemizin açık ve kapalı mekânlarına ait veriler Tablo C.5.1.1 ve C.5.1.2'de görülmektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloc.5.1.1ve2.pdf>). Toplam 20.916.817 m2 alana sahip olan Üniversitemizde eğitim için ihtiyacı karşılayacak düzeyde kapalı alan mevcuttur. Kapalı alanların geliştirilmesi konusunda çalışmalar sürdürülmektedir. Açık mekanların ise yaklaşık üçte biri akademik birimlerimizin eğitim alanlarıdır.

Eğitim alanları içinde ihtiyaca göre farklı kapasitelerde derslikler ve laboratuvar alanları mevcuttur. Üniversitede öğrencilerin derslerini rahat ve sağlıklı bir ortamda izleyebilmelerine olanak sağlayan modern derslikler ve amfiler bulunmaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloc.5.2.1.pdf>). Bilimsel ve kültürel etkinliklerde kullanılan, her türlü teknik donanımına sahip, 550 ve 150 kişi kapasiteli iki salondan oluşan Prof. Dr. Mithat Özsan Amfisi, 450 kişilik geniş fuayesiyle sergilere de ev sahipliği yapmaktadır. Ziraat Fakültesi Akif Kansu Salonu da 150 kişilik kapasitesiyle bilimsel ve kültürel etkinliklere ev sahipliği yaparken, Afife Jale Salonu adı verilen döner sahneli 120 kişilik çok amaçlı salon sanat etkinlikleri için önemli bir mekân olarak hizmet vermektedir. Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesinde de 360 kişilik Hipokrat Konferans Salonu bulunmaktadır.

Eğitim ortamlarının tümünde mikroskop, deneysel laboratuvar araç gereçleri, bilgisayar, projeksiyon cihazı, tahta vs gibi araçlar mevcuttur. Öğrencilerin internet ortamına erişimini sağlayan bilgisayar parkları oluşturulmakta ve kablosuz internet erişimi sağlanmaktadır.

2011 yılı itibarıyla Üniversitemiz çatısı altında kariyer yaşamına dayalı iletişim ve paylaşımı artırmak ve olanakları geliştirmek amacıyla “Çukurova Kariyer Planlama ve Uygulama Merkezi” kurulmuştur. Üniversitemizde, öğrenciler, işverenler, Üniversitemiz mezunları ve öğretim elemanları arasında, kariyer yaşamına dayalı iletişim ve paylaşımı artırarak, mezunların istihdam olanaklarını geliştirmek, işverenlere yetkin meslek elemanı temin etmek, üniversite öğrencilerini erken dönemde mesleğe yönlendirmek amaçlanmaktadır. Merkez Üniversitemizde okuyan öğrencilere kariyerlerinin şekillenmesinde ve mezun öğrencilerimize kariyer danışmanlığı alanında rehberlik yapmanın yanı sıra, üniversite adaylarına da kariyer belirlemede rehberlik hizmetleri sunmaktadır.

Sürekli Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi'mizde öğrencilerimize yönelik Eğitim ve Öğrenci Koçluğu, Girişimcilik Sertifikasyon Programı gibi çok sayıda kurs ve sertifikasyon programları uygulamaktadır (<http://sem.cu.edu.tr/tr/>).

Dış paydaşlar ile ilişkiler, ilgili birimler tarafından geliştirilmekte ve üniversite yönetimi ile yapılan protokoller ve sözleşmeler doğrultusunda işbirliği yapılmaktadır. Bu doğrultuda Mühendislik programları (Tekstil, Otomotiv ve Endüstri) ile Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarım programında yenilenmeye gidilerek 7+1 sistemi getirilmiş, öğrencilerin 1 dönemini kurum dışı staj uygulaması olarak tamamlaması öngörülmüş ve uygulamaya geçilmiştir. Ayrıca İŞKUR ile işbirliği içerisinde Üniversitemizde Adana İstihdam ve İnsan Kaynakları Etkinlikleri düzenlenerek staj ve iş olanakları öğrencilerimize sunulmaktadır (<http://www.iskur.gov.tr/TabId/189/ArtMID/1139/ArticleID/625/5-Adana-İstihdam-ve-İnsan-Kaynakları-Etkinliği-Başlıyor.aspx>). Diğer yandan sağlık programlarında eğitimi gören öğrencilerimizin mesleki uygulamaları için Kamu Hastaneleri Genel Sekreterliği, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Halk Sağlığı İl Müdürlüğü ile iş birliğine gidilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerimiz Adana ili Devlet Hastanelerinde, Kadın Hastalıkları ve Çocuk Hastanesinde, Huzurevinde, Ruh Sağlığı Hastanesinde ve Aile Hekimliği Merkezlerinde uygulamalı eğitimlerini gerçekleştirmektedir.

Öğrencilerimiz için akademik, sosyal ve kariyer danışmanlığı hizmetleri sağlanmaktadır. Dönemine başlayan her öğrenci için, akademik ve sosyal danışmanlık yapmak üzere bir öğretim üyesi belirlenmekte ve öğrencinin eğitimi süresince akademik ve sosyal danışmanlık desteği verilmektedir. Aynı zamanda, dönem içinde akademik başarısı düşen öğrencilerin bireysel takibi ve desteklenmesi amacıyla danışmanlık görevi koordinatörler ve öğretim üyeleri tarafından yürütülmektedir. Yapılan yönerge değişikliği ile 2011-2012 eğitim yılından itibaren öğrenci danışmanlığı uygulaması yeniden düzenlenmiş ve önceki deneyimler doğrultusunda danışman öğretim üyesi görev tanımı yapılmıştır.

Üniversitemizin Mediko-Sosyal Merkezinde öğrencilerimize psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri de verilmektedir. Dönem öğrencilerine fakültenin açıldığı ilk haftada ders programlarında yer alan uyum haftası etkinlikleri kapsamında Mediko-Sosyal Merkezi (<http://sks.cu.edu.tr/mediko.asp>), verilen hizmetler tanıtılmaktadır. Bunun yanı sıra, Madde Bağımlılığı ile Mücadele Komisyonu da kurulmuş olup öğrencilerimize bilgilendirme toplantıları yapmaktadır (<http://habermerkezi.cu.edu.tr/maddebagimlilik.asp>).

Ayrıca örneğin Tıp Fakültesi mezunlarımız için Ç.Ü. Tıp Fakültesi Mezunları Derneği tarafından akademik ve sosyal danışmanlık hizmetleri verilmektedir.

Çukurova Üniversitesi Balcalı Kampüsünde yönetim ve eğitim-öğretim birimleri yanında, değişik bilim dallarında çeşitli araştırmalara olanak sağlayan laboratuvarlar, hastane kompleksi, merkezi kütüphane, öğrenci ve personele öğle yemeği, ikinci öğretim için akşam yemeği veren bir merkezi kafeterya, spor tesisleri, lojmanlar, sosyal tesisler ve 4.432 öğrenciyi barındıran Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı yurtlar yer almaktadır. Ziraat Fakültesi'nin araştırma ve uygulama amacıyla kullandığı çiftlik alanı da bu yerleşkenin içerisindedir. Ayrıca 1.200 yatak kapasiteli, günde ortalama 2.900 hastaya hizmet veren Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi bulunmaktadır.

Kampüste yer alan ve çağdaş mimarisiyle dikkatleri çeken 3.500 kişilik Açık Hava Tiyatrosu da başta konserler ve tiyatrolar olmak üzere çeşitli etkinliklerde kullanılmaktadır

Çukurova Üniversitesi Merkezi Kütüphanesi, 10 bin metrekare kapalı alanda hizmet vermekte olup, 725 okuyucu kapasitesine sahiptir. Türkiye'deki 12 Avrupa Birliği Dokümantasyon Merkezinden birisidir. Ayrıca Üniversitemize bağlı olarak kampüs dışında bulunan Yüksekokulların kütüphane kaynaklarının da kütüphanecilik standartlarına uygunluğu bakımından teknik işlemlerini yaparak hem

oluşumlarına hem de hizmet kalitelerinin artırılmasına katkıda bulunmaktadır. Merkez dahil olmak üzere bu kütüphanelerde, LC (Library of Congress Classification - Kongre Kütüphanesi Sınıflama Sistemi) sınıflama sistemi kullanılmakta ve açık raf sistemiyle kullanıcılara hizmet verilmektedir. Ayrıca kütüphanemizde, RFID (Radyo Frekanslı Tanımlama Sistemi) ile materyallerimiz etiketlenmiş, materyal güvenliği ve koleksiyonun yönetimi sağlanmıştır. Selfcheck sistemiyle de kullanıcılarımız, ödünç verme birimine bağlı kalmaksızın ödünç alma ve iade işlemlerini otomatik olarak kendileri yapabilmektedirler (<http://library.cu.edu.tr/tr/>).

2013 yılında Kütüphane Otomasyon programı yenilenmiştir. Kütüphanede akademik personel, doktora ve yüksek lisans öğrencilerinin belli süreyle kullanabilecekleri tek ve çift kişilik odalardan oluşan 30 adet özel çalışma odası bulunmaktadır. Kütüphanemizde her disipline hizmet verecek çok çeşitli E-Kaynak-veri tabanlarına erişim sağlanmaktadır. Bu sayı her yıl artarak devam etmekte olup, 2016 yılı itibarı ile 63 veri tabanına ulaşılmıştır. Ayrıca 8 adet Çukurova Üniversitesi E-Dergileri de e-Kaynak olarak sunulmaktadır.

Kampus içerisinde bölgenin en önemli hastane kompleksinin yanı sıra, mediko sosyal ünitesi, lojmanlar, sosyal tesisler, konuk evleri, her türlü sporun yapılabilirdiği salonlar ve sahalar, anaokulu, market, öğrenciler ile çalışanlara öğle yemeği sunulan kafeteryalar, kafeler, büfeler ve kantinler, posta ve telefon hizmeti veren birimler, banka şubeleri, modern makinelerle donatılmış bir basımevi ve merkezi kütüphane bulunmaktadır. Böylelikle hem öğrencilerin hem de çalışanlarının tüm ihtiyaçlarını karşılanması sağlanmaktadır. Üniversitemizde 2.016 öğrenciye yemek bursu sağlanmaktadır.

Kültür ve Sanat Olanakları: Çukurova Üniversitesinde eğitim-öğretim ve bilimsel çalışmaların yanı sıra sosyal ve kültürel etkinliklere de büyük önem verilmektedir. Bu kapsamda konferans, seminer, panel, kongre, sempozyum, gösteri sergi, tiyatro, konser gibi çok sayıda kültürel etkinlik gerçekleştirilmektedir.

Spor Olanakları: Öğrencilerinin beden ve ruhen de sağlıklı olmalarını ilke edinen Çukurova Üniversitesinde, her türlü sporun yapılabilirdiği spor salonları, kapalı yüzme havuzu, futbol sahaları, tenis kortları, açık hava voleybol ve basketbol sahaları bulunmaktadır. Bu tesisler üniversite dışından gelen taleplere de cevap vermektedir.

Üniversitemizde 5.600 metrekare kapalı alana sahip, tribünleri teleskobik ve 3.500 kişi kapasiteli Sakıp Sabancı Spor ve Sergi Sarayı bulunmaktadır. Salon; spor karşılaşmalarının yanında konser ve çeşitli organizasyonların gerçekleştirilebilmesine de uygun olarak inşa edilmiştir. Balcalı Kampusu'nda yer alan ve Hacı Ömer Sabancı Vakfınca (VAKSA) yaptırılan, Özdemir Sabancı Kapalı Yüzme Havuzu, bölgenin en modern tesislerinden biri konumundadır. Balcalı Kampusu'nda kapalı yüzme havuzunun dışında, spor ve cimmastik salonları, çim ve halı futbol sahaları, voleybol, basketbol sahaları, tenis kortları ve atletizm alanlarıyla, Seyhan Baraj Gölü kıyısında bir de kayıkhaneye yer almaktadır.

Sosyal Tesisler: Kampüste, Seyhan Baraj Gölü'nün kıyısında, çam ağaçları arasında yer alan ve eşsiz bir manzaraya sahip bulunan Sosyal Tesisler; konukevi bölümü ve geniş yemek salonlarından oluşmaktadır. Üniversitemizde yapılacak bilimsel, sosyal ve kültürel etkinliklere katılacak konukların ağırlanması amacıyla kurulan konukevleri tüm ihtiyaçların karşılanabileceği şekilde düzenlenmiştir.

Üniversitemiz, öğrencilerine yukarıda belirtildiği üzere, çok sayıda ve çeşitlilikte sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklar sağlamaktadır. Üniversitemiz Sağlık, Kültür ve Spor (SKS) Daire Başkanlığı Üniversitemiz tüm öğrencilerinin spor, kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak ortamlar ve olanaklar sağlamaktadır. Bu sayede öğrencilerimizin yurt içi ve yurtdışında yapılan

bilimsel kongre ve toplantılara katılımı sağlanmakta, kendilerinin kurduğu öğrenci kulüpleri çerçevesinde akademik, sosyal ve kültürel toplantılar organize etmeleri desteklenmektedir. SKS Daire Başkanlığı bünyesindeki Kültür Müdürlüğüne bağlı olarak Türk Sanat Müziği Topluluğu, Türk Halk Müziği Topluluğu, Türk Halk Oyunları Topluluğu, Salon Dansları Topluluğu, Drama Gösterileri Topluluğu gibi bir çok farklı çalışmalara öğrencilerin katılımı sağlanmaktadır. Ayrıca Çukurova Üniversitesi öğrenci faaliyetleri birimi çatısı altında öğrencilerin sosyal ilişkileri kuvvetli, küresel bir bakış açısına sahip, bilimsel düşünebilen bireyler olarak yetişebilmesi için özgürce etkinliklerde bulunabileceği değişik branşlarda faaliyet gösteren 49 adet kulüp bulunmaktadır (<http://ofb.cu.edu.tr/>). Bu kulüplerin etkinlikleri için 2016 yılında verilen destek 146.628 TL'dir.

Üniversitemizde engelsiz mekan oluşturmak birinci hedeflerimiz arasındadır. Ancak Üniversitemizin 43 yıl önce kurulmuş olması ve dolayısı ile binalarının eski sistemler ile yapılmış olması nedeniyle yenileme ve düzenleme çalışmaları sürdürülmektedir. Bu kapsamda öğrencilerimizin faaliyet gösterdiği veya öğrencilerimize hizmet veren binalarda kısım kısım engelli tuvaleti, asansör, bina girişinde rampa yapım çalışmaları devam etmektedir. Engelli öğrencilerimiz için gerekli olanakların ve danışmanlığın yürütülmesi amacıyla oluşturulan Üniversitemiz Engelli Öğrenciler Biriminde (<http://www.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=33>) bu çalışmalar organize edilmektedir.

Uluslararası öğrencilerimiz için “Uluslararası Öğrenci Ofisi” olarak başlayan yapılanmamız 2015 yılında “Uluslararası Öğrenci Merkezi” yapılanmasına çevrilmiş ve fiziki olanakları da iyileştirilmiştir (<http://iso.cu.edu.tr/>). Bu kapsamda Dış İlişkiler binamızın bir katı Merkezin faaliyetleri için ayrılmıştır. Bu binamızda 75 kişilik öğrenci toplantı salonu, her türlü teknolojik donanımı ile sosyal salon oluşturulmuştur. Ayrıca burada istihdam edilen uzmanlar sayesinde Üniversite içi ve dışı tüm sorunlarına çözüm yolları sunulmaktadır. Uluslararası öğrencilerimizin Türkçe öğrenimleri için ise Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) kurulmuş ve Türkçe öğretim hizmeti sunulmaktadır.

İç paydaş analizleri, geri bildirimler, öğrenci ve eğitimciler ile yapılan iletişim toplantıları doğrultusunda düzeltmeler yapılmakta ve sürekliliği sağlanmaktadır.

4. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

1. Kurumun Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

Üniversitemizin araştırma ve geliştirmeye yönelik hedefleri ülke ve bölge öncelikleri ile uzun vadeli bilim ve teknoloji politikalarının tespitinde, Türkiye Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK)'nin belirlediği öncelikli alanlar ile uyumlu olarak belirlenmektedir. Üniversitemiz Bilimsel Araştırmalar Komisyonu tarafından belirlenmiş, Üniversitemizin stratejik olarak öncelik verdiği ve bölgenin ihtiyacı olan teknolojik alanlar ağırlıklı olarak dikkate alınmaktadır. Türkiye Araştırma Alanını oluşturabilecek, Üniversitemizin bilimsel ve teknolojik altyapısını geliştirebilecek çok disiplinli çalışmalar hedeflenmekte ve gerçekleştirilmektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloç.1.1.pdf>).

Üniversitemiz bu kapsamda istenilen hedeflerine, Bilimsel Araştırmaları Koordinasyon Birimi'nin (BAP) (<http://bap.cu.edu.tr>) ve Üniversitemiz Proje Geliştirme ve Koordinasyon Birimi'nin (<http://proje.cu.edu.tr>) öncülüğünde, ulusal ve uluslararası desteklerin hedefleri doğrultusunda bilgilendirmeler yaparak, istenilen hedeflere yönelik çalışmalara destek verilmektedir. Bu çerçevede,

hedefler doğrultusunda yönlendirme ve destekler kurum içerisinde kontrol edilmektedir.

Üniversitemiz, öncelikli alanlarına yönelik hedeflere uygun araştırma ve geliştirme faaliyetleri için plan ve programlar yaparak, özel kuruluşlar ile iş birliği sağlanması, araştırmacı insan gücünün yetiştirilmesine yönelik tedbirler alıp, özel sektör ve farklı kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamaktadır.

Üniversitemiz BAP biriminde kurum ArGe ve yenilik faaliyetlerine yönelik desteklenen projeler;

1. Ulusal/uluslararası farklı proje türleri (Ulusal katılımlı araştırma projeleri, UKP; Uluslararası katılımlı araştırma projeleri, UAP),
2. Kamu özel sektör iş birliktelikleri (Sanayi iş birliği, SAN ve öncelikli alan projeleri, OAP),
3. Araştırmacı insan gücünün geliştirilmesi (Bilim insanı yetiştirme ve destekleme projeleri; B.Y.P., Bilimsel etkinliklere katılım destekleme projeleri, BEK).

Üniversitemiz BAP Komisyonu (BAPKOM) tarafından bu çalışmalardaki performans göstergeleri, değerlendirmeleri ve yenilikçi iyileştirmeleri Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVES) üzerinden kontrol edilmektedir.

Üniversitemizin temel araştırma stratejisi ve hedefleri iç ve dış paydaş görüşleri de alınarak BAPKOM tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda, Üniversite-Sanayi işbirliğinin artırılması ve dış paydaşların Üniversitemiz hakkındaki görüşlerini almak üzere 2016 yılında bir dış paydaş analizi yapılmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekb.3.1.pdf>).

Üniversitemizin temel stratejisi, ülke ekonomisine katkıda bulunacak, toplumun ve bölgenin sorunlarına çözüm getirecek, alt yapıya destek sağlayacak projelere ve lisansüstü tez çalışmalarına öncelik vermektir.

Üniversitemizin temel stratejik hedefleri aşağıda sıralanmaktadır:

1. Proje kaynaklı yayınların talep edilmesi ve duyurulması,
2. Etki faktörü yüksek dergilerde yayın sayısının artırılması,
3. İndekse giren dergi sayısının artırılması,
4. Disiplinler arası araştırma faaliyetlerinin örgütlenmesi için gerekli mekanizmaların oluşturulması,
5. Bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi, Üniversite-Sanayi işbirliğinin geliştirilmesidir.

Yukarıda sıralanan hedeflere; görev ve yetkileri Ç.Ü. Bilimsel Araştırma Projeleri Yönergesinde tanımlanan BAPKOM ve BAP Koordinasyon Birimi tarafından ulaşılması planlanmaktadır. BAPKOM, ayda bir düzenli olarak toplanarak araştırma raporlarını, çıktılarını ve yeni önerileri değerlendirmektedir. Tüm takiplerini Proje Süreçleri Yönetim Sistemi (BAPSİS) programı ile gerçekleştirmektedir (<http://apsis.cu.edu.tr/Default2.aspx>).

Üniversitemiz araştırma stratejileri bütünsel ve çok boyutlu olup sağlık, fen ve sosyal bilimler alanlarında farklı disiplinlerin bir araya gelerek, araştırma merkezlerinin de çalışma alanları ile birlikte oldukça geniş katılımlı bir araştırma alan havuzuna sahiptir. Üniversitemizde, temel sağlık ve fen bilimlerindeki araştırmalar ile uygulamalı araştırmalar gerçekleştirilmektedir. Özellikle geniş uygulama alanları ile Ziraat Fakültesi araştırmacıları bölge ve ülke tarımının gelişmesine yönelik çok

kapsamlı uygulamalı araştırmalar gerçekleştirme olanağı bulabilmektedirler.

ukurova niversitesi, lke ve bölge öncelikleri ile uzun vadeli bilim ve teknoloji politikalarının tespitinde, Türkiye Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK)'nun belirlediği öncelikli alanlar ile uyumlu olarak araştırma faaliyetlerinde bulunmaktadır. Sektör önceliklerinin belirlenmesinde uluslararası düzeyde yenilikler takip edilirken temel bilimler içerikli, i ve dış paydaşların nerileri doğrultusunda, bilimsel, sektörel projeler ile sosyal projeler de niversitemizin araştırma faaliyetleri içerisinde dir. Bu çerçevede niversitemiz olarak Enerji ve evre, Malzeme, Tarım ve Gıda, Moleküler Tıp ve Bölgesel Kalkınma olmak üzere 5 öncelikli araştırma alanı belirlenmiş bulunmaktadır. Bu amaçla Kalkınma Bakanlığı desteği ile niversitemizde Merkezi Araştırma Laboratuvarı kurulmuştur (<http://cumerlab.cu.edu.tr/tr/>). 2016 yılında kurulma aşamasını tamamlayan Merkezde niversitemizin öncelikli alanlarına yönelik alt yapı mevcut olup birimlerimizden gelen araştırma taleplerine cevap verecek nitelikte yapılandırılmıştır.

Üniversitemizde 35 adet Uygulama ve Araştırma Merkezi (UYGAR) mevcut olup ilgili merkezlere ait bilgiler ve merkez faaliyetleri, ilgili web sayfasında yer almaktadır (<http://www.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=794>). Mevcut UYGAR merkezlerinin hedefleri kendi ilerinde oluşturulan Merkez Kurul ve Yönetim Kurulları tarafından belirlenmektedir. Her bir merkezin faaliyeti, çıktısı ve değerlendirme süreçleri kendi iç mekanizmaları ile zlmektedir. Ancak her merkezin yılsonu faaliyet raporlarının sistematik bir şekilde takip edilmesi yönünde gerekli düzenlemenin yapılması planlanmaktadır.

Üniversitemizde yıl boyu i ve dış paydaşları bir araya getiren bilimsel ve sektör odaklı çok sayıda toplantı ve etkinlik düzenlenmektedir. Faklterde gerçekleştirilen toplantı ve etkinliklerin yanı sıra UYGAR merkezlerinde de farklı faaliyetler ile i ve dış paydaşlar bir araya getirilmektedir. Proje Geliştirme Koordinasyon Birimi, fakülte ğretim elemanlarının katıldığı araştırma bütçe kaynakları ve öncelikli araştırma alanları ile ilgili çeşitli etkinlikler yapmaktadır (<http://proje.cu.edu.tr>). Ayrıca niversite-Sanayi/Toplum işbirliğinin arttırılması amaçıyla i ve dış paydaşların niversitemiz hakkındaki görüşlerini almak üzere, 2013 yılında ilki gerçekleştirilen paydaş analizi 2016 yılında tekrarlanmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekb.3.1.pdf>)

ukurova niversitesi sahip olduğu fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve araştırma merkezlerinde yürüttüğü araştırma ve bilimsel faaliyetler ile eğitim faaliyetlerini entegre ederken toplum hizmeti de vermektedir. Bu kapsamda, UYGAR merkezlerinde toplumu eğitici ve bilinçlendirici paylaşımlar sunulmaktadır. Örneğin, sadece araştırma kuruluşlarının geliştirdiği yeni ve iyi tarım tekniklerini ve uygulamalarını, makine ekipmanlarını çiftçiye haber veren, farklı disiplinlerde UYGAR merkezleri; Tarımsal Yayım, Haberleşme Araştırma ve Uygulama Merkezi (<http://tyhm.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=31>) ile 2006 yılından bu yana 100'e yakın kurs ile niversite ve lise mezunlarına temel ve disiplinler arası farklı alanlarda uzmanlık programları verilerek toplum ile entegre olmuş Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (<http://sem.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1466>) gibi merkezler aracılığıyla şehir ile etkileşim içerisinde bulunmaktadır. Bu merkez tarafından 2016 yılında 14 adet sertifika programı (1601 TÜBİTAK destekli Girişimcilik Sertifika Programı) gerçekleştirilmiş, bu kapsamda 323 kişiye eğitim verilmiştir. Kariyer Merkezimiz ve ğrenci kulüplerimiz, sanayi temsilcileri ile niversite öğrencilerimizi kariyer günlerinde buluştırmakta; bu toplantılar sonucunda öğrencilerimizin iş imknları bulabilmesinin yanı sıra araştırma işbirlikleri de gerçekleşebilmektedir.

Üniversite, Araştırma stratejisi olarak disiplinler arası ve/veya çok disiplinli araştırma faaliyetlerini desteklemekte ve geliştirmektedir. Proje Geliştirme ve Koordinasyon Birimi tüm ğretim üyelerini belirli zaman aralıklarında ulusal ve uluslararası fonlardan yararlanmayı sağlamak amaı ile farklı proje türleri (AB ereve programları, Ufuk 2020 gibi) hakkında bilgiler vererek aylık bültenler çıkartmaktadır. Ayrıca Bilimsel Araştırmalar ve Koordinasyon Birimi (<http://bap.cu.edu.tr/>)

aracılığıyla yurtdışı fonlara, SANTEZ ve benzeri projelere destek vererek disiplinler arası araştırmaları desteklemektedir. Rektörlük düzeyinde kontrol edilen yukarıdaki birimler aylık periyotlarla toplanarak çıktıları değerlendirmekte, sürecin takibini ve sürekliliğini izlemesini sağlamaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloç.1.5.1.pdf>).

Çukurova Üniversitesi bölgesel ve ulusal boyutta kalkınma hedeflerine yönelik birçok faaliyet, etkinlik, proje ve diğer toplumsal etkileşim içeren farklı faaliyetler göstermektedir. Bölge için önemli yenilenebilir enerji kaynaklarına, petrol boru hattı üzerindeki rafineri, petrokimya ve enerji tesislerine yönelik Kalkınma Bakanlığı, SANTEZ, TÜBİTAK ve KOSGEB projeleri geliştirerek sanayinin ihtiyacı olan konularda stratejik projeler yürütmektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloç.1.6.1.pdf>). Üniversitemiz ayrıca yerel yönetimler, STK'lar ve Valilik nezdinde araştırma, sunum, eğitim, ve benzeri programlar düzenleyerek bölge üretici birlikleri de dahil bir çok kurum ile iletişim sağlamaktadır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ulusal kalkınma hedefleri ile birlikte ülke menfaatlerine ve bölge ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çerçevede 2016 yılı içerisinde iki önemli proje başlatılmıştır:

1. Teknoloji Transfer Ofislerine Yönelik, Başlangıç ve Kapasite Artırımı Sağlanması ve Uygulanması (TÜBİTAK 1601)
2. RIS ADANA (Rekabet İçin Strateji): RIS Adana ile bölgesel kalkınma ve rekabetçilikte inovasyonun önemli bir araç olarak kullanılabilmesi amacıyla, bölgedeki kurumların performansını artırmaya ve toplumda inovasyon kültür ve faaliyetlerini yaygınlaştırmaya yönelik stratejilerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Adana'nın inovasyonla kalkınma yolundaki stratejilerinin ortaya konulması amacıyla stratejik planlama çalışması yapılacaktır. Paydaşlar; Adana Valiliği, Çukurova Kalkınma Ajansı, Adana Büyükşehir Belediyesi, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Adana Sanayi Odası, Adana Ticaret Odası, Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi, Adana Ticaret Borsası. RIS Adana kapsamında 2014 – 2023 Çukurova Bölge Planı'nda belirlenen vizyon, gelişme eksenleri ve tedbirler doğrultusunda şehrin öncelikli sektörlerinin belirlenmesi, inovatif bakış açısıyla bu sektörlerle yönelik strateji ve eylem planlarının oluşturulması ve oluşturulacak güç birliği platformları ile eylem planlarının hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Çukurova Kalkınma Ajansı desteği ile kurulacak olan Kimya Vadisi Projesi ile Üniversitemizde gerçekleştirilen temel araştırma sonuçlarının süreç teknolojileri haline getirilmesi, özellikle ülkemizin yurtdışına bağımlı olduğu kimyasalların bölgemiz sanayicilerinin hizmetine sunulması planlanmaktadır.

Yaşam Boyu Öğrenme Programı kapsamında bölgesel bazda farklı kurs programları düzenlenmekte ve böylece ekonomik ve sosyo-kültürel anlamda katkı sağlanmaktadır. Teknokent kapsamında görev alan üniversite öğretim elemanlarının bilimsel faaliyetleri ticarileştirilerek ekonomiye ve uygulamaya aktarılmaktadır.

Bölgesel ve ulusal bazda kalkınma hedeflerine yönelik araştırmaların ekonomik ve sosyokültürel katkısından dolayı dış paydaşlar ile birlikte gerçekleştirilen BAP projelerine daha yüksek oranlarda proje bütçesi sağlanmaktadır. Rektörlüğe bağlı BAP birimi tarafından farklı proje türleri desteklenmekte, ayrıca araştırmacılar yaptıkları çalışmaları ulusal/uluslararası yayın haline dönüştürdüklerinde veya kongrelerde sunduklarında, Bilimsel Etkinliklere Katılım desteği ve yayın teşviği alabilmektedirler.

Üniversitemizin tüm akademik personeline “Yüksek Öğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” hakkında resmi bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca YÖK'ün almış olduğu

karar ile Eylül 2016 tarihinden itibaren bütün enstitülerimizde Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği konularını içeren zorunlu dersler verilmeye başlanmıştır (<http://www.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1831>).

Üniversitemizde ayrıca Etik Komisyonu, Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu, Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu ve Klinik Araştırmalar Etik Kurulu olmak üzere 4 farklı etik kurul aktif olarak çalışmalarda bulunmaktadır. Akademik çalışmalardaki intihalleri tespit amacıyla İThenticate (<http://library.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1665>) ve Turnitin (<http://library.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1811>) “İntihal Engelleme” programları Üniversitemizde devreye alınmıştır. Tüm öğretim elemanları ücretsiz olarak bu hizmetten faydalanabilmekte ve programın kullanımı konusunda Kütüphane Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından organize edilen eğitimler verilmektedir.

Üniversitemize bağlı Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Sağlık Bilimleri alanlarında “Araştırma ve Yayın Etiği Kurulları” bulunmaktadır. Ayrıca, Üniversitemizi ziyaret eden Misafir akademisyenlerin kabulüne yönelik “Çukurova Üniversitesi Misafir Akademisyenlere İlişkin Uygulama Yönergesi” kapsamında araştırmalarda uymaları gereken kurallar (etik değerler ile ilgili) ile ilgili sorumlulukları da kendilerine bildirilmektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/misafirakademisyenyönerge.pdf>).

Üniversitemiz BAP birimi tarafından proje raporu, yayın, patent gibi alanlarda farklı ödüllendirmeler yapılmaktadır. Üniversite akademik yayınları teşvik etmek için yayının toplam puanına göre bilimsel yayın teşvik desteği vermektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloç.1.9.1.pdf>). Yanı sıra, orijinal fikirleri ve yeni buluşları teşvik etmek adına Patent, Faydalı Model ve Mülkiyet Haklarına Başvuru Desteği verilmektedir (<http://bap.cu.edu.tr/>).

Proje Geliştirme ve Koordinasyon Birimimiz aracılığıyla tüm üniversite genelinde bilgi paylaşımı sağlanmaktadır. Adı geçen birim, tüm fakülte, bölüm, yüksekokullarda bilgilendirme toplantılarının yanı sıra aylık bültenler yayınlarak araştırma fırsatları ile ilgili bilgi paylaşımında bulunmaktadır.

Ç.Ü. Proje Geliştirme ve Koordinasyon Birimi, ulusal ve uluslararası araştırma faaliyetlerini desteklemek amacıyla çeşitli proje eğitimleri düzenlemektedir. Proje eğitimlerinin yanında proje çağrılarına yönelik aylık bültenler aracılığıyla bilgilendirme yapılmakta ve proje başvurularında finansal ve etik formların hazırlanması konusunda destek sağlanmaktadır. Ayrıca, kurumlar arası araştırma faaliyetlerinin desteklenmesi için bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır (<http://proje.cu.edu.tr/>).

Mezun takip sistemi kurulma çalışmaları devam etmekte olup bu konuda henüz sistematik bir veri bulunmamaktadır.

Mezun takip sistemi kurulma çalışmaları devam etmekte olup bu konuda henüz sistematik bir veri bulunmamaktadır.

Üniversitemiz Enerji ve Çevre, Malzeme, Tarım ve Gıda, Moleküler Biyoloji ve Bölgesel Kalkınma alanlarında fiziki ve teknik altyapıyı geliştirecek politikalara sahip olup, bu doğrultuda mevzuata ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaktadır. Bu kapsamda, Kalkınma Bakanlığı destekli Merkezi Araştırma Laboratuvarı kurulmuştur (<http://cumerlab.cu.edu.tr/tr/Default.aspx>). Üniversitemizin stratejik olarak yukarıda belirtilen öncelikli alanlarda araştırma yapılacak gerekli alt yapı bu Merkezi Araştırma Laboratuvarımızda bulunmaktadır.

Üniversitemizde mevcut araştırma merkezi ve laboratuvarların alt yapısı gelen talepler doğrultusunda modernize edilmektedir. Böylece sağlıklı ve güvenilir verilere ulaşılması sağlanmaktadır. Diğer taraftan bu araştırma faaliyetleri sonucu ortaya çıkan yayınların, TÜBİTAK kriterleri doğrultusunda

yüksek etki faktörlü dergilerde yayınlanması durumunda, teşvik miktarları daha yüksek orana çıkmaktadır. Ayrıca bazı akademik birimlerimizin yıllık değerlendirme toplantılarında o yıl için en fazla yayın yapan öğretim üyeleri ödüllendirilmektedir.

2. Kurumun Araştırma Kaynakları

Bilimsel araştırma projelerinde Üniversitemiz döner sermaye gelirlerinden %5’lik pay, tezsiz yüksek lisans gelirlerinden %30’luk pay mali kaynak olarak ödenek kaydedilerek, diğer araştırma projelerinde ise mali kaynaklar emanet hesaplara alınarak kullanılmaktadır. Bu gelirler ile oluşturulan fondan sağlanan ödenekler proje türlerine göre değişmek ile birlikte yıllara göre arttırılmaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloç.1.5.1.pdf> ; <http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloç.2.1.1.pdf>). Ancak mevcut mali kaynaklar araştırma öncelikleri kapsamında yeterli olmamakla birlikte yayın ve proje performansına bağlı olarak öğretim üyelerinin proje destek limitleri artmaktadır.

Kurum içi kaynakların araştırma faaliyetlerine tahsisine yönelik Çukurova Üniversitesi Senatosunun 18.02.2014 tarih ve 03/5 sayılı Senato Kararı ile kabul edilen Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi uyarınca (<http://bap.cu.edu.tr>); Bireysel Araştırma Projeleri (BRP), Lisansüstü Tez Projeleri (TEZ), Araştırma Alt Yapı Projeleri (AYP), Uluslararası Katılımlı Araştırma Projeleri (UAP), Ulusal Katılımlı Araştırma Projeleri (UKP), Sanayi İşbirliği Projeleri (SAN), Öncelikli Alan Projeleri (OAP), Bilim İnsanı Yetiştirme ve Destekleme Projeleri (BYP) başlıklı 8 farklı proje tipi desteklenmektedir. Bu desteklere başvurma ve kabul “Çukurova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projelerinde Bütçe Hazırlama ve Kullanım İlkeleri” çerçevesinde yapılmaktadır (<http://bap.cu.edu.tr>). Destek miktarları yıllık olarak BAPKOM tarafından bütçe imkanları çerçevesinde belirlenmektedir.

Üniversitemiz ülke ekonomisine katkıda bulunacak özellikle bölgesel önceliklere ve toplumun sorunlarına çözüm getirecek, alt yapı ve lisansüstü tez projelerine öncelik vermektedir. Ayrıca Üniversitemizin stratejik olarak öncelik verdiği Enerji ve Çevre, Malzeme, Tarım ve Gıda, Moleküler Biyoloji ve Bölgesel Kalkınma alanlarında da proje desteği sağlanmaktadır. Üniversitemizin araştırma öncelikleri ile uyum, çok ortaklı/disiplinli araştırmalar, kurumlararası ve/veya uluslararası ortaklıklar, lisansüstü çalışmalar, temel araştırma, uygulamalı araştırma, deneysel geliştirme, çıktı/performans vb. kriterler gözetilmektedir.

Üniversitemiz kaynaklarının etkin/verimli kullanımı ve ilave kaynak temini Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi uyarınca sağlanmaya çalışılmaktadır. Bu bağlamda, Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi uyarınca Sanayi İşbirliği Projeleri (SAN), Uluslararası Katılımlı Araştırma Projeleri (UAP), Ulusal Katılımlı Araştırma Projeleri (UKP) ile kurum dışı fonlara başvurmayı desteklemektedir (<http://bap.cu.edu.tr>).

Kurum dışından sağlanan destek Üniversitemizin potansiyelinin altında olmakla beraber 2016 yılında 16 adet dış destekli proje yürütülmüştür (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloç.2.5.1.pdf>). Tablo Ç.1.6.1 ise toplam proje ödeneklerini göstermektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloç.1.6.1.pdf>).

Üniversitemizde fen, sağlık ve sosyal araştırma alanları ile ilgili Araştırma Etik Kurulları oluşturulmuştur. Ayrıca araştırmalarda deney hayvanı kullanılması gerekiyor ise Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulundan onay alınmak durumundadır. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğini yerine getirmek amacıyla Bilgi İşlem Daire Başkanlığının sağladığı lisanslı yazılımlar kullanılmaktadır.

Üniversitemiz Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi döner sermayesinden ve diğer fakültelerin döner sermayelerinden ve tezsiz yüksek lisans gelirlerinden sağlanan yasal kesintiler her ay düzenli olarak özel bütçeye aktarılarak BAP projelerinde kullanılmaktadır.

3. Kurumun Araştırma Kadrosu

Üniversitemizde lisansüstü eğitim gören araştırma görevlilerinin yapılandırılmış eğitimleri çerçevesinde seminer çalışması, literatür taraması ve makale sunumu, doktora öğrencileri için yeterlilik ve tez savunma sınavları yapılmaktadır. Bu araştırma görevlilerinin yurtiçi ve yurtdışı bilimsel etkinliklere katılarak kendilerini geliştirmelerine olanak sağlanmaktadır. Ayrıca 50/d kadrosundaki araştırma görevlilerinin 33/a kadrosuna atanma tekliflerinin değerlendirilmesi için fen, sağlık ve sosyal bilimleri alanlarında kriterler oluşturulmuş ve senato tarafından onaylanmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekç.3.1.1.pdf>).

Öğretim üyeliğine atama ve yükseltmelerde ise 2547 Sayılı yasanın ilgili maddelerinde tanımlanan koşullara ilave olarak “Çukurova Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama İlkeleri” ile tanımlanmış akademik faaliyetlerden kazanılan puanlar esas alınarak akademik personelin yetkinliği bu ilkeler çerçevesinde güvence altına alınmıştır (<http://www.cu.edu.tr/tr/haberduyuru/ogretim.pdf>). Üniversitemizin akademik performansını yükseltmek için bu ilkelerin revize edilmesi planlanmaktadır.

“Çukurova Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği” ve “Çukurova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Yönergesi” kapsamında öğretim üyelerinin yürüttüğü doktora danışmanlığı için yılda iki kez çalışmaları özetleyen rapor ve lisansüstü tez projeleri için gelişme ve sonuç raporları sunulmaktadır. Diğer taraftan, öğretim üyelerinin yaptıkları bilimsel çalışmalar her yıl şubat ayına kadar bir önceki eğitim-öğretim yılı için yıllık fakülte faaliyet raporları ile takip edilmektedir. Akademik birimlerimizde mevcut bu sistem ile her bir akademik personele ait yıllık bazda yayın sayısı, proje sayısı vb. çıktılar değerlendirilebilmektedir. Araştırma kadrosunun etkinliğinin geliştirilmesi için uluslararası üniversiteler ile işbirliği yapıp araştırmacıların bu kurumda kendilerini geliştirmeleri sağlanmaktadır. Araştırma kadrosunun yetkinliği, yıllık faaliyet raporlarının değerlendirilmesi ile belirlenmektedir. Akademik ve araştırma personelinin yetkinliği, ders verme, projeler ve diğer etkinliklerin performans değerlendirmeleri ile izlenmektedir. Yıl içerisinde yaptığı proje, özgün yayın, kitap vb. yayınlar, patent, tebliğ sayısı gibi kriterler göz önünde bulundurulmaktadır. Yayın ve projeler üzerinden araştırma kadrosunun yetkinliği ölçülmekte ve değerlendirilmektedir.

“Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Hakkında Yönetmelik” ve “Çukurova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Yönergesi” kapsamında Bilimsel Toplantı Düzenleme, Bilimsel Etkinliklere Katılım, Bilimsel Yayınları Teşvik, Uluslararası Bilimsel Deneyim Geliştirme, Araştırma Alt Yapısı Bakım ve Onarım, Patent, Faydalı Model ve Mülkiyet Haklarına Başvuru gibi destek imkanları mevcuttur. Ayrıca araştırmacılar yıl bazında yapmış oldukları uluslararası yayınlar için BAPKOM tarafından belirlenen miktarlarda, araştırmacıların yeni hazırlayacakları BAP projelerinde kullanmak üzere maddi olarak desteklenmektedir. Bu teşvik sisteminin sonucu Üniversitemizin akademik çıktılarında artış kaydedilmiştir

(<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tabloç.3.3.1.pdf>). Sunulan imkanlar; araştırma faaliyetlerinde laboratuvar alt yapılarının kullanılması, bilimsel etkinliklere katılımın teşvik edilmesi ve görevlendirmelerin yapılması şeklindedir. Araştırma kadrosunun yetkinliğinin geliştirilmesi için Üniversitemizin yurtiçi ve yurtdışı bilimsel kongrelere katılım destek imkanı bulunmaktadır. ARDEB, TEYDEB, BAP gibi çeşitli destek mekanizmalarına başvuru teşvik edilmektedir. Genellikle Üniversitemiz Bilimsel Araştırma Projeleri Fonu üzerinden desteklenen projeler ile araştırma kadrosunun yetkinliğinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi desteklenmektedir. Bunun yanı sıra Üniversitemizde aşama kaydeden öğretim üyelerinin özlük haklarında mağduriyet yaşanmaması için azami özen gösterilmektedir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ilgili madde hükümleri ile Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönetmeliğinin ilgili madde hükümleri ve Çukurova Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama İlkelerinin ilgili maddesine göre değerlendirilmektedir. Üniversitemizin Yüksek Öğrenim Kurulunca onaylı atama ve yükseltme ilkelerine uygun olarak atama ve yükseltme işlemleri yürütülmektedir.

Üniversitemiz bünyesindeki araştırmacıların hedeflerine ulaşabilmeleri için, üniversite mevcut tüm imkanlarını seferber etmekte, bütün bunların yanı sıra ilgili sektörlerle de ortak çalışmalar ile araştırmacıların hedeflerine ulaşmada destek olunmaktadır. Üniversitemiz BAP birimi desteği ile öğretim elemanlarının niteliğinin sürdürülebilirliği, Üniversitemiz tarafından verilen araştırma, sanayi işbirliği, bilim insanı yetiştirme ve destekleme projeleri teşvikleri ile güvence altına alınmaktadır. Araştırma kadrosundaki niceliğin artırılması amacıyla YÖK nezdinde girişimlerde bulunmakta, üniversite teşviki ile de öğretim elemanlarının yayın yapması özendirilmekte olup bunun da nitelik artışını sağlaması beklenmektedir. Araştırma alt yapısının sürdürülebilirliği BAP birimi aracılığıyla, AB, SANTEZ ve TÜBİTAK projelerine ek bütçe verilerek uygulanan teşvik ile güvence altına alınmaktadır. Üniversite araştırma kadrosu 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu kapsamında, özlük hakları açısından güvence altında bulunmaktadır.

4. Kurumun Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Üniversitemizde 2014 yılında kullanılmaya başlanan Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVESİS), akademik etkinliklerin envanterinin çıkarılması, kurum, birim, bölüm ve kişi performanslarının ölçülerek değerlendirilebilmesi ve sürdürülebilir bir kalite güvence sisteminin oluşturulabilmesi amacıyla geliştirilen akademik performans yönetim modelini de ihtiva eden bir yazılım sistemiyle ölçülmekte ve değerlendirilmektedir (<http://aves.cu.edu.tr/>). Yanı sıra bilimsel araştırmalar için verilen destekler BAPSİS Otomasyon programı ile takip edilmektedir. Bu program sayesinde ara raporları ve sonuç raporları düzenli olarak izlenmektedir.

Üniversitemiz bünyesinde doktora programlarına yönelik bilgiler doktora öğrenci ve mezun sayıları mevcut olmakla birlikte, bu programlardan mezun olan öğrencilerimizin yurt içi yurt dışında çalışma oranlarına dair veri mevcut değildir. Dolayısı ile bölge, ülke ve dünya ekonomisine katkılarını değerlendirebilecek bir sistemimiz henüz mevcut değildir.

Araştırmaların kalitesinin değerlendirilmesine ve izlenmesine yönelik bir mekanizma mevcut olmamasına karşın, BAP'ın sağlamış olduğu farklı teşvik programları ile nitelik bakımından önemli proje, yayın ve patent gibi faaliyetlere yüksek bütçeli destekler verilmektedir. BAP biriminden verilen münferit araştırma desteği, uluslararası dergilerde yayınlanma şartı ile verilmektedir.

Üniversitemizin araştırma hedeflerine ait tüm süreçler 2015 yılında ayrıntılı olarak belirlenmiş ancak

hedeflere ulaşmadaki yeterliliğin gözden geçirilmesi için sistematik kalite süreci çalışmaları henüz gerçekleştirilememekle beraber Üniversitemiz Kalite Koordinatörlüğü oluşturma çalışmamız devam etmektedir.

5. YÖNETİM SİSTEMİ

1. Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

Üniversitemiz, yönetim ve idari yapılanmasında araştırma ve öğretimi merkeze alan, teknolojik gelişmeleri yakından takip eden, girişimci bir ruh ile bilgi ve katma değer üretmeyi önceleyen, profesyonel, liyakate dayalı insan odaklı bir modeli benimsemiş bulunmaktadır. Üniversitemiz bu yönetim modeli ile uluslararası işbirliklerine açık bir şekilde eğitim-öğretim ve bilimsel faaliyetlerini sürdürmektedir.

Türkiye'deki diğer kamu üniversitelerinde olduğu gibi Üniversitemizin yönetim ve idari yapılanmasının temelini de 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu, Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 1982 Anayasası'nın 130., 131. ve 132. maddeleri oluşturmaktadır. Üniversitemizin yönetim organlarını oluşturan akademik teşkilat yapısı 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kurumu Kanun hükümleri çerçevesinde, Rektör, Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu'ndan oluşmaktadır.

24.12.2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamuda mali yönetim ve kontrol sistemi, Avrupa Birliği normlarına uygun hale getirilmesi amaçlanarak bütünüyle değiştirilmiştir. 5018 sayılı kanun ile getirilen yeni yönetim anlayışının temelinde, katılımcılık, hesap verebilirlik, saydamlık, açıklık, stratejik yönetim, risk yönetimi, iç kontrol, iç denetim, performans yönetimi, bilgiye dayalı yönetim gibi temel kavramlar yer almaktadır. Yetki ve sorumlulukların paylaşıldığı bu çağdaş yönetim anlayışı ile saydamlık ve hesap verme sorumluluğu hayata geçirilecektir. Denetim uygulamaları da geleneksel teftiş anlayışından iç denetime doğru değişmeye başlamıştır.

5018 sayılı kanununun 9 uncu maddesine göre, Üniversitemiz temel ilkeler çerçevesinde misyon, vizyon, stratejik amaç ve ölçülebilir hedeflerin ortaya konulduğu, performans göstergelerinin tanımlandığı ve izleme adımlarının belirlendiği bir stratejik plan oluşturmaktadır. Üniversitemizin yönetimi bu stratejik plan çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Üniversitemiz yönetimine yön veren stratejik plan en son 2014-2018 dönemi için hazırlanmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1481>).

Yönetim ve idari yapılanmada etkinliğin önemli gerekleri arasında kurumsallaşma, personelin kararlara katılımı, sorunların üst ve alt kademe arasında tartışılma olanakları, fikir ve düşüncenin özgürce açıklanması, kurul kararlarının şeffaf ve hesap vermeye açık olması, idari görevlere atamada ve akademik yükseltmede kullanılan ölçütlerin objektifliği ve yeterliliği, personelin taşıdığı ünvanlarla bizzat çalıştığı kadrolar arasındaki uyumluluk, iş ve görevlerin tanımlanmış olması, yetki ve sorumluluk arasındaki denge, idari ve destek personelin nicelik ve nitelik açısından yeterliliği yer alır. Bu açılardan Üniversitemizin nasıl görüldüğünü anlamak için akademik ve idari personel için ayrı ayrı iç paydaş toplantıları ve anket çalışmaları yapılmıştır. Anket çalışmalarından elde edilen bilgiler Tablo D.1.1.1 ve Tablo D.1.1.2 'de görülmektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tablod.1.1.1ve2.pdf>).

Tablolarda görülen skora göre, Üniversitemizin yönetim ve idari yapılanmasına ilişkin olarak akademik ve idari personel arasında belirgin bir şekilde algı farklılığı bulunmaktadır. Örneğin ankete

katılan akademik personel, akademik personel yükseltme ölçütlerini, senato, yönetim kurulu ve fakülte vb. kurul kararlarının şeffaflığını ve hesap verilebilirliği, fikir ve düşüncelerin özgürce açıklanabilmesi, unvan ile kadrolar arasında uyum düzeyini ortalamanın üzerinde bir skorla yeterli bulurken, idari personel, yönetim ve idari yapılanmada sorgulanan hususları genel olarak ortalamanın altında bir skorla yetersiz bulmuştur. İdari personelin en düşük düzeyde yeterli gördüğü konular olarak kararlara katılım, sorunların tartışılma olanakları ve geri bildirim, görevlere seçilme/atama ve yükseltme ölçütleri, atamalarda mesleki yeterliliklerin göz önünde bulundurulma düzeyi dikkat çekmiştir. İlginçtir ki, akademik personel de, idari ve destek personel sayı ve kalitesini nispeten yetersiz görmüştür. Eldeki skorlar, Üniversitemizde akademik personel ile idari personelin farklı anlayış, bakış açısı ve hatta kültüre sahip olduklarına işaret etmektedir. Bu farklı anlayış, bakış açısı ve kültürlerin Üniversitemiz misyon, vizyon, amaç ve hedefleri doğrultusunda etkileşim içerisinde olmalarını sağlayacak yönetim anlayışına ve mekanizmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çerçevede, hem akademik hem de idari personelin Üniversitemiz vizyon ve hedefleri doğrultusunda ortak pozitif bir algıya ve yönelime sahip olarak katkılarını arttırmayı sağlamak üzere Personel Daire Başkanlığı bünyesinde Eğitim Şube Müdürlüğü kurulması faydalı olabilecektir. Eğitim Şube Müdürlüğü, personelin eğitim ihtiyacını tespit edip planlayarak uygulamasını sağlayacak ve uygulamayı gözden geçirerek etkinleştirecek şekilde yapılandırılmalıdır. Bunun dışında özellikle üniversite sorunlarının idari personelin görüşleri de alınarak tartışılmasını, idari personel yükseltme ölçütlerinin adil ve şeffaf bir şekilde tasarlanıp uygulanmasını, idari personel atamalarında mesleki yeterliliğin dikkate alınmasını ve idari personelin unvanları ile fiili kadroları arasında uyumu sağlayacak anlayış, sistem ve mekanizmalar oluşturulması gerekmektedir.

Diğer yandan, gerçekleştirilen dış paydaş toplantılarında en önemli eksikliklerden birisi olarak üniversitenin çok iyi bir potansiyeli olmasına karşın bu potansiyelin toplum ile etkili bir şekilde paylaşılabilmesi olarak ifade edilmiştir. Toplumdan sağlıklı geribildirim alarak Üniversitemizin potansiyelinin toplumla daha etkili paylaşılmasının sağlanabilmesi açısından Üniversitemiz bünyesinde toplumla iletişim ve ilişki kurmayı sağlayacak koordinasyon biriminin kurulması faydalı olacaktır.

Üniversitemiz, stratejik yönetim kapsamında belirlenmiş olan hedeflere ulaşmada operasyonel ve idari/destek süreçlerini doğru ve güvenilir bir şekilde yönetmenin önemini bilinci ile 2015 yılından itibaren süreç yönetimi uygulamasına geçmiştir. Bu kapsamda her birimin kendi içerisinde yürütülen süreçleri belirlemek, değerlendirmek ve belirlenen önceliklere göre sürekli iyileştirme sağlamak üzere tüm harcama birimlerinde “İç Kontrol Çalışma Grubu” kurulmuştur. 2015 yılından itibaren yapılan çalışmalar sonucu, Üniversitemiz faaliyetleri ile ilgili olarak 11 adet ana süreç, 45 adet süreç ve 487 adet detay süreç belirlenmiş ve belirlenen bu detay süreçlere yönelik “İş Akış Şemaları” % 90 oranında tamamlanmıştır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/Belgeler/ickontrol/cuisakissurectablo.xlsx>).

Süreç Yönetimi ile ilgili eksikliklerin 2017 yılı sonuna kadar tamamlanarak kurum genelinde standart olarak işlerliğini sağlama yönünde çalışmalar devam etmektedir.

2016 yılında, Üniversitemiz operasyonel ve idari/destek süreçleri birim düzeyinde gerçekleştirme görevlileri ve harcama yetkilileri tarafından süreç kontrolü şeklinde yürütülmüştür.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu (İKİYK) tarafından hazırlanan Üniversitemiz İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı (İKSUEP), Kamu İç kontrol Standartları Tebliği ile uyumlu olarak tasarlanan ve makul güvencenin sağlanmasına yönelik olarak 2015-2016 yıllarını kapsayacak şekilde belirlenmiş 18 standart, 79 genel şart altında toplam 111 eylem ve faaliyeti içermektedir.

Koordinasyon ve rehberlik görevi üstlenen Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, eylem planının hazırlık aşamasından tamamlanma periyoduna kadar harcama birimleri arasında koordinasyonu sağlayarak iç kontrolün içinde barındırdığı “yönetim sorumluluğu” ilkesinden ve her birimin sistemin

tamamından sorumlu olduğu bilincinden hareketle planın konsolidasyonunu gerçekleştirmiştir.

Üniversitemiz İKSUEP kapsamında 2015-2016 yıllarında gerçekleştirilmesi gereken eylem ve faaliyetlere yönelik gerçekleşme sonuçları birimlerden alınan veriler ile konsolide edilmiş, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde yapılan sınıflandırmaya göre analiz edilerek İKİYK'ya sunulmuştur. İKİYK tarafından 25.01.2016 tarihinde yapılan toplantıda, 2015 yılına ait 103 eylem içerisinde 44 eylemin tamamlandığı, 50 eylemin tamamlanmadığı, 8 eylemin ise kısmen tamamlandığı tespit edilmiştir. 2015 yılına ait 1 eylem ve 2016 yılına ait 13 eylemin kaldırılmasına karar verilmiştir. İKİYK'nın, 08.03.2017 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu toplantıda 2016 yılı eylemlerinin uygulama sonuçlarını değerlendirmiş, 60 eylemden 18 eylemin tamamlandığını, 42 eylemin tamamlanamadığını tespit etmiştir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tablod.1.3.1.pdf>). İKİYK tarafından nihai hale getirilen İKSUEP (2015-2016) üst yönetici onayı sonrasında Maliye Bakanlığı e-SGB sistemine yüklenmiştir.

17.03.2017 tarihinde yapılan İKİYK toplantısında, İKSUEP (2015-2016) ve uygulama sonuçları da dikkate alınarak, 2017-2018 dönemini kapsayan İKSUEP hazırlanmıştır.

2. Kaynakların Yönetimi

Üniversitemiz personeli, idari ve akademik olmak üzere iki ana başlık altında sınıflandırılmıştır. Akademik personel için Üniversitemize 2.564 kadro tahsis edilmiş olup bu kadrodan 2.156'sı dolu 408'i boştur. İdari personel için ise Üniversitemize 3.704 kadro tahsis edilmiş olup bu kadronun 2.401'i dolu 1.303'ü boştur. Ayrıca 101 Sözleşmeli Personel, 132 İşçi ve 16 Geçici İşçi ile birlikte toplam dolu idari kadro sayısı 2.650'dir.

Üniversitemizde, insan kaynakları planlaması ve personel politikasıyla ilgili çalışmalar yapma, personel sisteminin geliştirilmesiyle ilgili önerilerde bulunma, üniversite personelini atama, özlük ve emeklilik ile ilgili işlemleri yürütme, idari personelin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenleme ve uygulama görevleri Personel Daire Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

İnsan Kaynakları Yönetiminin öncelikle 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri doğrultusunda yürütülmesi sağlanmaktadır. Bunun dışında akademik personel atama ve yükseltmeleri Üniversitemiz Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama İlkeleri esas alınarak kişilerin özlük hakları ve bölümün beklentileri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. (<http://www.cu.edu.tr/tr/haberduyuru/ogretim.pdf>). Atama ve yükseltmeler, öğretim elemanının uzmanlık alanı içinde eğitim-öğretim hedefleri göz önünde bulundurularak liyakat, çalışma alanı ve bireysel motivasyonuna göre fakültelerde Dekanın, yüksekokul ve enstitülerde Müdürün, bölümlerde ise Bölüm Başkanının teklifi ve ilgili kurulların onayı ile yapılmaktadır.

Bölüm ve birimlere kadro dağılımında program sayısı, öğrenci sayısı, öğretim üyesi profili gözetilmektedir. Öğretim üyeleri ve yardımcılarının iş yükleri programlardaki ders sayısı/öğretim elemanı sayısı oranına göre bölüm kurullarından gelen talepler (ders görevlendirmeleri) doğrultusunda kurul kararları ile belirlenmektedir.

Üniversitemizde idare örgütünün başında Rektöre bağlı olarak çalışan bir Genel Sekreter, ona bağlı çalışan 2 Genel Sekreter Yardımcısı, 8 Daire Başkanı, 1 Hukuk Müşaviri, 17 Fakülte Sekreteri, 20 Şube Müdürü, 18 Yüksekokul Sekreteri bulunmaktadır. Ayrıca Rektöre bağlı olarak çalışan 5 adet İç Denetçi görev yapmaktadır.

İdari personel ihtiyacı idari ve akademik birimlerce belirlenmektedir. Belirlenen ihtiyaçlar üniversite yönetiminden talep edilmekte, gelen talepler doğrultusunda Üniversitemiz, merkezi idareden kadro talebinde bulunmakta, verilen kadro sayısı doğrultusunda nakil yolu ile ya da yapılan merkezi sınav sonuçlarına göre idari personel ataması yapılmaktadır. Personelin iş yükü, ofislerdeki yoğunluk/idari personel sayısı oranına göre birim yöneticileri tarafından belirlenmektedir. İş yükü, bilgi, beceri ve hizmet süresi, liyakat ve mümkün olduğunca uzmanlık alanına göre yasal/yönetimsel, yetki/sorumluluk kapsamında adalet ilkesi gözetilerek kurumun işleyişi sağlanacak şekilde belirlenmeye çalışılmaktadır.

İdari personel görev dağılımı, personelin uzmanlık alanı, daha önceki deneyim ve başarıları ile eğitim, bilgi, tecrübe, işin gereklilikleri gibi ölçütler göz önüne alınarak yazılı şekilde yapılmaktadır.

Üniversitemizde kadro ve görev tanımlarının açık olarak yapılması ve buna göre personelin istihdam edilmesi, birimler arasında unvan birliğinin sağlanmasının hizmette verimliliğin artırılmasına önemli katkılarda bulunacağı açıktır. İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı (İKSUEP) kapsamında 29.03.2016 tarihinde Üniversitemiz misyonunu gerçekleştirmek üzere idare birimleri ve alt birimlerince gerçekleştirilecek görev tanımları çalışmaları başlatılmıştır. Birimlerimizde etkinlik denetimi genel olarak personel başı birim çıktılarına göre değerlendirilmektedir. Görevin işbirliği içerisinde sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, aksayan yönlerin düzeltilmesi ve tekrarlanmaması amaçlanmakta, takım çalışması teşvik edilmekte, etkili ve verimli çalışma için uygun ortam oluşturulmaya çalışılmaktadır. Personel denetimi süreç kontrolüne paralel bir şekilde yapılmaktadır. Her bir işlem daha önceki işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde uygulanmaktadır. Malî işlemlerin yürütülmesinde görev alanlar, yapacakları işlemde önceki işlemleri de kontrol etmektedirler. İdari ve yazışma işlerinde, memurun başlattığı yazılar silsile yolu ile bir üst amir tarafından kontrol edilerek paraflanmaktadır. Birimlerdeki personel genel olarak büroların iş yükü ve yoğunluğuna göre EBYS (<https://ebys.cu.edu.tr/Login.aspx?ReturnUrl=%2f>) üzerinden evrakların cevaplanma ve sonuçlandırma düzeyine göre birim yöneticileri tarafından takip edilebilmektedir. Personelin eğitim ve liyakatinin üstlendikleri görev ile uyumlu hale getirilebilmesi için, yeni atanan aday memurlara hizmet içi eğitim programları düzenlenmekte, yapılan iş ve işlemlere yönelik olarak tüm idari personele mesleki eğitim verilmektedir.

Ayrıca; Üniversitemiz İKSUEP (2015-2016) doğrultusunda “İnsan Kaynakları Komisyonu” kurulmuş olup anılan komisyon tarafından, Üniversitemiz personel sisteminin mevcut durum analizi ile çalışmaya başlanılmıştır. Komisyonun amacı, insan kaynakları yönetimini idarenin amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesine uygun hale getirmek, mesleki yeterliliğe sahip personel yetiştirilmesini sağlamak ve her görev için en uygun personel seçilmesini sağlamaktır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016ekd.2.2.1.pdf>).

Üniversitemiz bütçesi, Maliye Bakanlığının yayınlamış olduğu Bütçe Hazırlama Rehberi, Orta Vadeli Mali Plan ile Kalkınma Bakanlığının yayınlamış olduğu Orta Vadeli Programda yer alan esaslara göre, gerçek ihtiyaçlar göz önüne alınarak hazırlanmaktadır.

Üniversitemiz birimlerine tahsis edilen özel bütçe ödenekleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan ikincil mevzuat hükümleri doğrultusunda harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlileri tarafından yapılmaktadır.

Bilimsel araştırma projelerinin finansmanı, öz gelirler olan döner sermayeden elde edilen gelirlerin

% 5'i, tezsiz yüksek lisans programlarından elde edilen gelirlerin % 30'u, hazine yardımları, özel ve kamu kuruluşlarından alınan bağış ve yardımlardan karşılanmaktadır.

Gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerle ilişkin mali karar ve işlemler, harcama birimleri ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı (SGDB) tarafından bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama veya finansman programları, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer mali mevzuat hükümlerine uygunluk yönlerinden kontrol edilmektedir. Harcamaların etkililik, ekonomiklik ve verimlilik analizleri doğrultusunda yapılmasına önem verilmektedir

Üniversitemizde gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesi, kanunlara ve düzenlemelere uygun olarak faaliyet gösterilmesi, her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesi, varlıkların kötüye kullanılmasını ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını sağlamak amacı ile harcama birimleri ve SGDB tarafından yürütülen ön mali kontrol için "Ön Mali Kontrol İşlemlerine İlişkin Yönerge" hazırlanmıştır. Bu yönergede harcama birimlerindeki gider işlemlerine ilişkin süreçler belirlenmiş olup, yönerge ile harcama birimlerimizde süreç kontrolünün, her bir işlemin daha önceki işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde yürütülmesi hüküm altına alınmıştır. Buna göre, malî işlemlerin yürütülmesinde görev alanlar, yapacakları işlemde önceki işlemleri de kontrol etmektedirler. Ayrıca Üniversitemizde harcama limitine bakılmaksızın ihale yolu ile yapılan tüm mal, hizmet alımı ve yapım işleri SGDB tarafından ön mali kontrole tabi tutulmaktadır.

Üniversitemize ait birimlerde iç denetim faaliyetleri, 2007 yılında kurulan İç Denetim Birimi tarafından daha önce belirlenen program dahilinde gerçekleştirilmektedir.

Harcama birimleri tarafından yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerindeki harcamalar 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Üniversitemiz tarafından süreçlerle ilgili iş akış şemaları oluşturulmuştur (<http://ickontrol.cu.edu.tr>).

Üniversitemizin son iki yılına ait gelir ve giderleri ile gerçekleşme oranları Tablo D.2.3.1 ve Tablo D.2.3.2'de sunulmuştur (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/belgeler/kidr/2016/2016tablod.2.3.1ve2.pdf>).

Üniversitemiz harcama birimleri taşınır ihtiyaçları, söz konusu amaç için birimlere tahsis edilen bütçe ödeneği ile İdari Mali İşler Daire Başkanlığı'na tahsis edilen ödeneklerden karşılanmaktadır. İhtiyaçlar, talep edilen taşınırın eğitim, araştırma ve idari nitelikli hizmetlerin yürütülmesindeki önem ve etkisi göz önünde tutularak, ambar stok kontrolleri yapılarak ve bir önceki yılda karşılanan talepler de dikkate alınarak tespit edilmektedir.

Üniversitemiz envanterinde bulunan taşınırların kayıt ve takip işlemleri, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen Kamu Bilişim Sisteminde yer alan "Taşınır Kayıt Yönetim Sistemi" modülü kullanılarak yürütülmektedir. Söz konusu sistem aracılığı ile taşınır taleplerinin yapılması, taşınırların zimmete verilmesi, taşınır sayımının yapılması, "satın alma, bağış, sayım fazlası ve devir" gibi giriş ile "devretme, hurdaya ayırma ve sayım noksanı" gibi çıkış işlemleri açık, şeffaf, doğru ve güvenilir bir şekilde yürütülebilmektedir. Ayrıca bu sistem aracılığı ile taşınırlara yönelik tüm raporlama işlemleri de yapılabilmektedir. Bütün bunlar yöneticilerin karar verme süreçlerine önemli ölçüde işlerlik kazandırmaktadır.

Üniversitemiz envanterinde bulunan her türlü arazi ve arsalar, 250-Arazi ve Arsalar hesabında, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçaları 251-Yer altı ve Yerüstü Düzenleri hesabında, eklenti ve bütünleyici parçalar dahil binalar 252-Binalar hesabında, taşınmazlardan kiraya verilenler ile üzerinde irtifak hakkı tesis

edilenler kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri hesabında takip edilmektedir. Binaların büyük onarımlarının yapımı ile binalara ait kalorifer kazan dairesi, soğuk oda, jeneratör, havalandırma sistemlerinin yönetimi Üniversitemiz Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Üniversitemiz taşınmazlarından kiraya verilenlerin yönetimi, kiralama ve takip işlemleri İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Kiralama işlemleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu 51/g hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır.

3. Bilgi Yönetimi Sistemi

Üniversitemiz bünyesinde yürütülmekte olan faaliyet ve süreçlere yönelik veri toplama, analiz ve raporlamalar için çeşitli bilgi yönetim sistemleri bulunmaktadır. Bu sistemler Bilgi İşlem Daire Başkanlığı bünyesinde yer almakta olup aşağıda belirtilmiştir.

1. Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVES): Akademik etkinliklerin envanterinin çıkarılması, kurum, birim, bölüm ve kişi performanslarının ölçülerek değerlendirilebilmesi ve sürdürülebilir bir kalite güvence sisteminin oluşturulabilmesi amacıyla kullanılan ve akademik performans yönetim modelini de içeren bir sistemdir (<http://aves.cu.edu.tr>).
2. Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): Üniversitemizde oluşturulan her türlü dokümantasyonun, üretim aşamasından nihai tasfiye aşamasına kadar olan süreçte arşivlenmesini ve yönetilmesini sağlayan sistemdir. EBYS sistemi ile hem kurum içi, hem de kurum dışı yazışmalar hızlı ve etkin bir şekilde yapılabilen ve arşivlenebilmektedir (<https://ebys.cu.edu.tr>).
3. Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi (ÇÜBİS): Öğrencilerin ilk kayıt aşamasından mezuniyet aşamasına kadar olan süreçte öğrencilik faaliyetlerine ilişkin tüm verilerin kayıt altına alındığı sistemdir. Bu sistem üzerinden öğrenciler online olarak ders kayıtlarını yapabilmekte ve transcriptlerine ulaşabilmektedir. Bu sistem ile üniversitedeki dersler düzenlenmekte, ders programları oluşturulmakta ve öğretim elemanlarının ders görevlendirme ve derslik atamaları yapılabilmektedir. Ayrıca öğrenci, öğretim elemanı ve birim ders programı raporları, öğretim elemanı ders raporları gibi çeşitli raporlar yine bu sistem kullanılarak alınabilmektedir (<http://abs.cu.edu.tr>).
4. Proje Süreçleri Yönetim Sistemi (BAPSİS): Üniversitemiz Bilimsel Araştırma Projeleri birimi tarafından desteklenen projelerin proje başvuru aşamasından sonuçlandırılmasına kadar olan bütün süreçlerinin elektronik ortamda yürütülmesini sağlayan bir otomasyon sistemidir (<http://apsis.cu.edu.tr>).
5. Eğitim Öğretim Bilgi Sistemi (EÖBS): Tüm akademik programlara ilişkin eğitim amaçları, hedefleri ve program yeterlikleri, eğitim programlarındaki ders planları, derslerin amaç, öğrenme çıktıları, izlencesi, değerlendirme bileşenleri gibi detaylı ders bilgilerini içerir. Ayrıca öğretim üyelerinin paylaşacağı dokümanlar, Üniversitemiz eğitim ve öğretim süreçlerinin değerlendirilmesine yönelik anketler ve öğretim üyelerine yönelik yapılan hizmet içi eğitim dokümanları yine bu sistem üzerinde yer alır (http://eobs.cu.edu.tr/Default_tr.aspx).
6. Özlük Yönetim Sistemi: Akademik ve idari personelin tüm kayıtları tutulduğu (birim, bölüm, aile bilgileri ile akademik aşama, idari görev vb.) ve istenilen kriterlere uygun raporlamaların yapıldığı bir sistemdir.
7. Mekan ve Network Yönetim Bilgi Sistemi: Eğitim ve öğretim hizmeti verilen tüm mekanların (derslik, laboratuvar vb.) içerisinde yer alan donanımların (bilgisayar, projeksiyon, tepegöz vb) raporlanabildiği ve kampüste yer alan kablolu ve kablosuz cihazların, aktif ve pasiflik durumlarının

online olarak raporlanabildiği sistemdir. sistemdir (<http://mekan.cu.edu.tr>).

8. Kütüphane Otomasyon Sistemi: Öğrenci ve öğretim elemanlarının kütüphaneden yararlanması, yayınları taraması, elektronik ve basılı kaynaklara ulaşmasının sağlanmasına yönelik otomasyon sistemi (<http://library.cu.edu.tr>).

Üniversitemizde öğrencilerin eğitim ve öğretim faaliyetlerine yönelik bilgi yönetim sistemi olarak Çukurova Üniversitesi Bilgi Sistemi (ÇÜBİS) kullanılmaktadır. ÇÜBİS, Üniversitemiz öğrencilerinin ders kayıt işlemlerinin yapıldığı, transkript ve başarı oranları gibi verilerin raporlanabildiği, takip ve analizlerin yapılabilirdiği bir yazılım sistemidir. Öğrencilerin demografik bilgileri, gelişimi ve program memnuniyeti gibi konuların ölçümü sistem üzerindeki modüller aracılığı ile aşamalı olarak veri toplanması, raporlanması ve analizi şeklinde yapılmaktadır. Gelişmiş raporlama özelliği ile ihtiyaç duyulan özel raporlar da Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından hazırlanabilmektedir.

Üniversitemizde Ar-Ge faaliyetlerine yönelik olarak birden fazla bilgi yönetim sistemi kullanılmaktadır. Bilimsel Araştırma Projeleri birimi bünyesinde yer alan Proje Süreçleri Yönetim Sistemi (BAPSİS) programı ile bilimsel araştırma projelerine ilişkin her türlü işlem yapılabilmektedir. Bu sistem üzerinden proje başvuruları, hakem değerlendirmeleri, kabul edilen projelerin satın alma işlemleri ile dönemsel raporlamaları takip edilmekte, duyurular ve uyarılar ile haberleşme sağlanabilmekte ve proje sonuç işlemleri elektronik ortamda yürütülebilmektedir.

Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVESİS) ise akademik etkinliklerin envanterinin çıkarılması, kurum, birim, bölüm ve kişi performanslarının ölçülerek değerlendirilebilmesi ve sürdürülebilir bir kalite güvence sisteminin oluşturulabilmesi amacıyla geliştirilen akademik performans yönetim modelini de ihtiva eden bir yazılım sistemidir. Temelde bir performans yönetim sistemi olan AVESİS yukarıda özetlenen amaçlarla uyumlu özelliklerine ek olarak çeşitli faydalı araçları da içermektedir. AVESİS, öğretim elemanlarına farklı formatlarda ve yazdırılabilir özgeçmiş dosyası hazırlama olanağı sunmasının yanı sıra, Üniversitemiz insan kaynakları potansiyelinin tanıtılmasına ve yönetsel uygulamalara da katkı sağlamaktadır. AVESİS üzerinde bilimsel yayınlar, bilimsel projeler, atıflar ve tanınırlık, patent, ödüller, bilimsel faaliyetler, bilimsel etkinlikler, akademik personel bilgileri verilerine ulaşılabilir.

BAPSİS ve AVESİS programları ile araştırma kadrosunu oluşturan öğretim elemanlarının ulusal ve/veya uluslararası dış kaynaklı proje sayıları ve bütçeleri, çeşitli dergi, kitap, konferans vb. yayınlarının nicelik ve niteliği, almış oldukları patentler ve sanat eserleri gibi konular ölçülerek raporlanabilmektedir.

Üniversitemizde henüz mezunlarımıza yönelik bir bilgi sistemi bulunmamakta olup bir mezun bilgi sisteminin geliştirilmesi planlanmaktadır. Geliştirilecek olan portal ile mezunlarımıza ait detaylı bütün bilgiler veri tabanında tutulacak ve mezunlarla ilişkiler bu portal üzerinden yürütülecektir.

Kurumsal iç ve dış değerlendirme sürecine yönelik bilgiler periyodik olarak tüm birimlerden hem yazılı hem de dijital ortamda toplanmaktadır. Kalite Komisyonu her yıl Kurumsal İç Değerlendirme Raporu'nu Mart ayı itibarıyla hazırlamakta, senato onayına sunulmakta ve Nisan ayı sonuna kadar bilgi amaçlı olarak Yükseköğretim Kalite Kurulu'na göndermektedir. Ayrıca hazırlanan rapor web sayfası üzerinden erişime açılmaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1549>).

Üniversitemizde kullanılan bilgi yönetim sistemlerindeki verilerin güvenliğine ve gizliliğine son derece önem verilmektedir. Bilgi yönetim sistemlerinde bulunan veriler Bilgi İşlem Daire Başkanlığı bünyesinde yer alan sunucularda barındırılmaktadır. Bu bilgilerin güvenliği için sunucularda kullanıcı erişim yetkileri ve ağ erişim yetkileri tanımlanmaktadır. Kullanıcı şifreleri veri tabanlarında

kriptolu olarak saklanmakta, veri tabanlarına olan erişim yetki tabanlı olarak yapılmakta ve log kayıtları tutulmaktadır. Yazılı talep ve onay olmadan veri paylaşımı yapılamamaktadır. Bu şekilde sadece yetkili kişiler yetkilendirilmiş bilgisayarlardan yetkilendirilmiş verilere erişebilmektedir. Sunucuların korumaları antivirüs yazılımları ile yapılmaktadır. Tüm bilgi sistemleri erişimi ve güvenliği için güvenlik duvarları yer almaktadır. Ayrıca verilerin güvenliği için yedekleme ünitesi bulunmaktadır. Diğer yandan, mevcut sistem odası ve süreçler ISO 27001 standartlarına uygun olarak yenilenecektir. Felaket durumları için farklı bir lokasyonda felaket kurtarma merkezi kurulması planlanmaktadır. Bu sayede kritik sistemlerin sürekliliği sağlanacaktır.

4. Kurum Dışından Tedarik Edilen Hizmetlerin Kalitesi

Üniversitemiz 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında bulunan bir kurum olup, kurum dışından tedarik edilen hizmetler söz konusu kanun hükümleri, Hizmet Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ve Kamu İhale Genel Tebliğinde yer alan ilgili hükümlerde tanımlanan kriterler doğrultusunda alınmaktadır.

Üniversitemiz, kurum dışından alınan hizmetlerin uygunluğunu, kalitesini ve sürekliliğini, tedarikçi firma ile tip sözleşme imzalayarak ve alınan hizmeti muayene kabul komisyonundan geçirerek güvence altına almaya çalışmaktadır. Tip sözleşmede boş bırakılan veya dipnota alınan hususlar, işin özelliğine ve sözleşme türüne göre 4734 ve 4735 sayılı kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayacak şekilde düzenlenmektedir. Muayene ve kabul komisyonu, işyerine, işyeri öngörülme işlerde ise sözleşmesinde işin kabulü için belirlenen yere giderek yüklenici tarafından gerçekleştirilen işleri Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 44 - 49 uncu maddelerine göre incelemekte, muayene etmekte ve gerekli görürse işletme ve çalışma deneyleri yapmaktadır. Kabule engel bir durum bulunmadığı takdirde, işin kabulünü yapmaktadır. Ayrıca, alınan hizmetin güvence altına alınmasına yönelik olarak hizmetin tedarik edildiği yüklenici firmalardan sözleşme tutarının yüzde altısından aşağı olmamak şartıyla teminat alınmaktadır.

5. Yönetimin Etkinliği ve Hesap Verebilirliği, Kamuoyunu Bilgilendirme

Kurum kalite güvencesi sistemi, kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler belirlemek, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlama ve ilgili performans göstergelerinin sürekli izlenmesinden oluşan bir mekanizmadır.

Çukurova Üniversitesi Senatosu tarafından iç ve dış değerlendirme yaparak akademik ve idari birimlerin etkinlik ve hesap verilebilirlik ölçütlerini belirleyecek, kalite güvencesi sistemini, mevcut yönetim ve idari sistemini, yöneticilerinin liderlik özelliklerini ve verimliliklerini ölçme ve izlemeye imkân tanıyacak şekilde kalite geliştirme çalışmalarından sorumlu Kalite Komisyonu oluşturulmuştur. Bu Kalite Komisyonu tarafından Üniversitemiz, kalite güvencesi sistemini, mevcut yönetim ve idari sistemini, yöneticilerinin liderlik özelliklerini ve verimliliklerini ölçmek ve izlemek için yılda bir defa iç ve dış paydaş analizi çalışması yapılmaktadır.

Çukurova Üniversitesi'nin stratejik planı, hedefleri ve Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından

belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idarî hizmetlerinin değerlendirilmesi, geliştirilmesi, iç ve dış kalite güvence sisteminin kurulması ve işletilmesi, kurumsal göstergelerin tespit edilmesi, kurumsal performansın izlenmesi, kurumsal gelişimin ölçülmesi kapsamında yapılacak çalışmaları raporlayarak sistemi ölçme ve izlemeye imkan tanıyacak şekilde tasarlanmıştır.

Üniversitemiz 2014-2018 Dönemi Stratejik Planında “Yasal çerçeve içinde demokratik bir yönetim anlayışının sağlayacağı şeffaflık ve hesap verilebilirlik” temel değerlerimiz olarak tüm üniversite çalışanlarına ve kamuoyuna duyurulmuştur. Bu temel değerlerimizi hayata geçirebilmeyi sağlayacak en önemli politikamızdan birisi; Üniversitemiz Yönetim Kurulu (<http://www.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1464>) ve Senato kararlarının (<http://www.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1463>) web sayfamızda kamuoyu ve üniversite çalışanları ile paylaşılmasıdır. Bunun yanında Üniversitemiz tarafından yapılan ihaleler, süreçleri ve sonuçları ile birlikte web sayfamızdan takip edilebilmektedir. (<http://www.cu.edu.tr/tr/DokumanView.aspx?pageId=135>).

Ayrıca, Üniversitemiz haber merkezi ve web sayfası üzerinden üniversite çalışanları ve kamuoyu sürekli Üniversitemiz faaliyetleri konusunda bilgilendirilmektedir.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına ilişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesi gereğince kurulan “Bilgi Edinme Birimi”, Üniversitemizde Genel Sekreterliğe bağlı yürütülmekte iken, 2016 yılından itibaren Hukuk Müşavirliği altında hizmet vermeye devam etmektedir. Üniversitemiz bilgi edinme birimi, gerçek ve tüzel kişilerin başvurusu üzerine ilgili mevzuat çerçevesinde istenen bilgi veya belgeye erişimi yasal süreler içinde sağlamaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 41 inci maddesi ve bu maddeye dayanılarak yürürlüğe konulan “Kamu İdarelerinde Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre, yıllık olarak Üniversitemizin harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporları konsolide edilerek, sorumluluk, doğruluk, tarafsızlık, açıklık, tam açıklama, tutarlılık ve yıllık olma ilkeleri dikkate alınarak İdari Faaliyet Raporu hazırlanmakta ve ilgili yılı takip eden Şubat ayı sonuna kadar Üniversitemiz ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı'nın (SGDB) internet adresinde yayımlanmak suretiyle kamuoyuyla paylaşılmaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1477>). Ayrıca, Üniversitemizin harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporları da SGDB'nin internet adresinde yayımlanmaktadır (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1532>).

Diğer yandan, her yıl hazırlanan Performans Programı, Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu, Yatırım İzleme ve Değerlendirme Raporu ile Üniversitemiz mali tabloları da ilgili idarelere gönderilirken, aynı zamanda kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla Üniversitemiz (<http://www.cu.edu.tr/tr/>) ve SGDB internet sayfasından (<http://sgdb.cu.edu.tr>) kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Ayrıca kamuoyu ile bilgi paylaşımı günlük ve anlık olarak haftanın 7 günü Üniversitemize ait Twitter (<https://twitter.com/cuhabermerkezi>) ve Facebook (<https://www.facebook.com/cuhabermerkezi>) sosyal paylaşım adreslerinden de yapılmaktadır. Bu paylaşımlarla ilgili gelen yorumlar (olumlu-olumsuz) ve mesajlar Haber Merkezi tarafından muhatabı ile paylaşılmakta ve (gerekirse) mesaj atan kişiye bilgilendirme yapılmaktadır. Üniversitemiz hakkında derlenen haberler “E-bülten” şeklinde web üzerinden ve basılı “Kampüs Haber” olarak düzenli şekilde yayımlanmaktadır (<http://habermerkezi.cu.edu.tr/bulten.asp>). Basılı olarak yayımlanan “Kampüs Haber” gazetemiz tüm şehir ile de paylaşılmaktadır. Gazete ve TV'lerde yayınlanan haberlerimizle ilgili de medya takibi Haber Merkezimiz tarafından Medya Takip Merkezi şirket desteğiyle yapılmaktadır (<http://habermerkezi.cu.edu.tr/medya.asp>).

İdare faaliyet raporunda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sistemi işlemlerinin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiren “Üst Yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanı” Rektör tarafından; birim faaliyet raporunda açıklanan faaliyetler için idare bütçesinden harcama birimine tahsis edilmiş kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanıldığını, görev ve yetki alanı çerçevesinde iç kontrol sisteminin idari ve mali kararlar ile bunlara ilişkin işlemlerin yasallık ve düzenliliği hususunda yeterli güvenceyi sağladığını ve harcama biriminde süreç kontrolünün etkin olarak uygulandığını bildiren “Harcama Yetkilisinin İç Kontrol Güvence Beyanı” Harcama Yetkilileri tarafından (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1532>); Üniversitede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerin zamanında üst yöneticiye raporlandığı beyanını bildiren “Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı” Strateji Geliştirme Daire Başkanı tarafından imzalanarak Üniversitemiz İdari Faaliyet Raporuna eklenmektedir (<http://sgdb.cu.edu.tr/tr/detay.aspx?pageId=1477>).

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

A.1-Üniversitemizin güçlü yönleri

1. Bölge üniversitelerinin kurucu üniversite rolüne sahip olunması: Üniversitemiz, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Mustafa Kemal, Osmaniye Korkut Ata, Mersin, Ömer Halisdemir (Niğde) ve Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitelerinin kuruluş ve gelişme aşamalarında aktif rol oynamıştır. Üniversitemiz bu yönü ile bulunduğu bölgede bilim, kültür ve sanat çalışmalarında lider üniversite konumundadır.

2. Eğitim ve araştırmaya uygun, düzenli, bakımlı, geniş ve etkileyici bir fiziksel mekana-kampüse sahip olunması

1.a-Kalite Güvencesi Sistemi

1. Üniversitemiz, kalitenin geliştirilmesi ve sürdürülmesinde, bağımsız dış değerlendirme sürecine hazır hale gelmesinde istekli, kararlı ve etkin olması

A.1.b-Eğitim ve Öğretim

1. Eğitim programlarının çeşitliliği ve etkin uygulanması: Üniversitemiz tarafından 2016 yılında yapılan paydaş toplantılarının sonucuna göre, programda yer alan derslerin teorik açıdan yeterliği, derslerin önceden belirlenen plana uygun olarak işlenmesi, derslerle ilgili ana ve yardımcı kaynakların dönem başında önerilmesi, öğretim elemanının ders saatlerini etkili kullanması, derslerin bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alma becerisini geliştirmesi, derslerde verilen ödevlerin öğrenmeye katkı yapması, ölçme ve değerlendirmenin objektif ve tarafsız yapılması öğrenci- öğretim elemanı ilişkileri ve ders dışı zamanlarda öğretim elemanlarına ulaşılabilirliği konularında öğrenci memnuniyetinin yüksek olduğu görülmüştür.

A.1.c-Araştırma ve Geliştirme

1. Nitelikli ve üretken akademik kadroya sahip olunması: İç paydaş analizi sonucuna göre, öğretim elemanlarının akademik yeterlikleri, öğretim elemanlarına kendini geliştirme olanaklarının sunulması ve öğretim elemanı öğrenci iletişimi konularında memnuniyetin yüksek olduğu

görülmüştür.

2. Gelişime açık Ar-Ge potansiyeli

A.1.ç-Yönetim Sistemi

1. Akademik personel yükseltme ölçütlerinin, senato, yönetim kurulu ve fakülte vb. kurul kararlarının şeffaf ve hesap verilebilir, fikir ve düşüncelerin özgürce açıklanabilir olduğu, akademik personel unvanı ile fiili kadroları arasında uyumu sağlayan bir yönetim anlayışına sahip olunması
2. İç ve dış paydaş analizleri doğrultusunda yol haritasının belirleniyor olması
3. Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sisteminin (EBYS) aktif bir şekilde kullanılması
4. Mali işlemlerin merkezi bilgi sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilmesi
5. Limite bakılmaksızın tüm ihalelerin ön mali kontrole tabi tutulması

A.2-Üniversitemizin iyileşmeye ve geliştirilmeye açık yönleri

1. Kurum içi ve dışı sosyal etkileşim eksiklikleri

A.2.a-Kalite Güvencesi Sistemi

1. Kalite süreçlerinin henüz tamamlanmamış olması: 2015 yılında 487 detay süreç tamamlanmış olmasına rağmen, eğitim, araştırma ve yönetsel süreçlerin izleneceği, değerlendirileceği kanıta dayalı verilerin kullanılarak yapılandırılmış bir süreç izleme modeli tam olarak geliştirilmesi, bunlara dair alt komisyon-kurul oluşturulması ve şemaların hazırlanması gerekmektedir.

2. Öz değerlendirme kültürünün kurumsallaşmaması: Üniversitemizin öz değerlendirme sistemini geliştirmesi ve uygulaması, verimsizliğe yol açan hususların saptanması ve düzeltilmesi, dolayısıyla verimlilik artışı ve yönetimin planlanmasına önemli kazanımlar sağlayabilecektir.

A.2.b-Eğitim ve Öğretim

1. Aday öğrenci niteliğinin yükseltilememesi
2. Hızla artan öğrenci sayısı için gereken fiziksel mekan ve insan kaynaklarının (bütçe ve kadro kısıtlıkları nedeniyle) paralel gelişmemesi
3. Personel ve öğrenciye yönelik yaşam boyu öğrenme bilincinin geliştirilme ihtiyacı
4. Ulusal ve uluslararası gelişmelerin izlenerek yeterince yeni eğitim programlarının açılmaması
5. Eğitim programlarının amaç, kazanım, yeterlilik alanlarının ulusal ve uluslararası programlar ve kanıta dayalı yöntemler ile güncellenememesi
6. Eğitim programlarının amaç ve kazanımlarının ve yeterliliklerinin sağlandığına dair adil, güncel ve farklı çeşitlilikte ölçme-değerlendirme yöntemlerinin geliştirilememesi, Bu bağlamda öğretim elemanları için “eğitici eğitimi” ve “ölçme değerlendirme” kursları, seminerleri, konferansları ve uygulamalı eğitimleri geliştirilmesi çalışmalarına başlanmış olmakla birlikte uygulamaya geçilememesi

7 .Öğretim elemanlarının eğitime yönelik performanslarının objektif mekanizmalarla değerlendirilememesi

8 .Üniversitemizdeki karar süreçlerinde öğrencilerin düzenli olarak yer alması çalışmalarına başlanmış olmasına karşılık tüm süreçlerde öğrenci temsiliyeti ve söz hakkının sağlanamıyor olması

9. Eğitim programlarının girdi, süreç ve çıktı (mezun) düzeyinde değerlendirilememesi

10. Yabancı dil eğitiminin ve staj destek hizmetlerinin, uluslararası ofis hizmetlerinin, kariyer planlama etkinliklerinin, öğrenci konseylerine sağlanan hizmetlerin, engelli öğrencilere sunulan hizmetlerin, öğrenci danışmanlık hizmetlerinin ve derslerin yaşama hazırlama konusunda istenilen düzeyde olmaması

11. Değerlendirme sisteminin iyileştirme ihtiyacı 12. Akredite edilmiş eğitim program sayısının azlığı

A.2.c-Araştırma ve Geliştirme

1. Dış paydaş destekli proje ve patent eksikliği

2. Ulusal/Uluslararası endekslerde Üniversitemiz sıralamasının istenilen düzeyde olmaması

3. Birim akademik performansını değerlendirecek bir sistemin olmaması

4. Yazılım Enformatik Biriminin yetersiz kalması

5. Araştırma bursları için ofis kurulma gereksinimi

6. Akademik Atama ve Yükseltme Kriterlerinin hedeflenen düzeyde olmaması

A.2.ç-Yönetim Sistemi

1. Eğitim birimi kurulma gereksinimi: İç paydaş analizi kapsamında yapılan anket çalışması sonucunda, idari personelin özellikle kararlara katılım, sorunların tartışılma olanakları ve geri bildirim, görevlere seçilme/atama ve yükseltme ölçütleri, atamalarda mesleki yeterliliklerin göz önünde bulundurulma açısından pek memnun görünmedikleri dikkat çekmektedir. Diğer yandan, akademik personel de, idari ve destek personel sayı ve kalitesini nispeten yetersiz görmektedir. Bu açıdan, bu sorunlara odaklanarak personel katkısını arttırmak üzere Personel Daire Başkanlığı bünyesinde Eğitim Şube Müdürlüğü kurulması faydalı olabilecektir.

2. Toplumla koordinasyonun artırılma ihtiyacı: Gerçekleştirilen dış paydaş toplantıları sonucunda, Üniversitemizin çok iyi bir potansiyeli olmasına karşın bu potansiyelin toplum ile etkili bir şekilde paylaşamadığı anlaşılmıştır. Toplumdan sağlıklı geribildirim alarak Üniversitemizin potansiyelinin toplumla daha etkili paylaşılmasının sağlanabilmesi açısından Üniversitemiz bünyesinde toplumla iletişim ve ilişki kurmayı sağlayacak koordinasyon biriminin kurulması faydalı olacaktır.

3. Mezun takip sistemi kurulma gereksinimi

4. Engelsiz kampüs çalışmalarının tamamlanmamış olması

5. Üniversitemiz ve birimleri web sitelerinin güncellenme ve fonksiyonel hale getirilme gereksinimi

6. Merkezi Yönetim Bilgi Sisteminin geliştirilme gereksinimi
7. Birim içi üst ve alt kademeler arasında geri bildirim süreçlerinin yetersizliği
8. Üniversite personelinin iş ve görev tanımlarının tamamlanmamış olması
9. Yönetim sistemi ve organizasyonel süreçler açısından iç kontrol standartlarında istenilen hedeflere ulaşamaması